

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1740. usque ad annum 1742

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum, 1787

VD18 90119649

§. 3. Epistola Pastoralis Georgii Lazari Bergeri de Charancy Montpessulani
episcopi occasione cujusdam epistolæ Jansenianæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67882](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67882)

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

§. III.

*Epistola Pastoralis Georgii Lazari
Bergeri de Charancy Montpes-
sulani Episcopi.*

*Vid. tom. 76.
p. 628.*

Jam supra meminimus, quod post obitum Bonnerii famosi Jansenistæ ac Lanfargiensis oppidi Diœcesis Montpessulanæ Parochi inter ejus scripta fuerit reperta quædam epistola encyclica ad S. Augustini Discipulos directâ, seu ut etiam vocabatur, *arcana Jansenismi statuta*: cum autem hoc scriptum ad seducendum populum ac præcipue Clerum esset aptissimum, hinc Georgius Lazarus Berger de Charancy Montpessulanus Episcopus, in cujus manus hoc scriptum inciderat, illud confutare, & Jansenistarum artes, fraudes ac impietates, ut Clerum suum ab hoc veneno præmuni- ret, usque ad ultimas fæces detegere aggressus est, edita hoc anno Epistola Pastoralî, cui postmodum ad calcem sub-

se sont opposés à la paix. Vous pouvez compter en tout sur ma protection, & sur ma sincere affection pour vous. Sur ce ie prie Dieu, mon Cousin, qu'il vous ait en sa sainte & digne garde. A Fontaineblau le 22. Octob. 1728.

Louis.

subjunxit ipsa *arcana Jansenismi statuta*, Sæc. XVIII.
 seu præfatam Epistolam encyclicam, A. C. 1740.
 quæ proprio dicti Parochi chirographo
 descripta reperiebatur. Argumenti gra-
 vitas, & rationum efficacia deposcit, ut
 eam Lectori nostro integram exhibea-
 mus. En illius tenorem:

Charissimi Fratres!

„*Diabolus*, ait S. Cyprianus, *videns*
 „*idola derelicta*, *excogitavit novam frau-*
 „*dem*, *hæreses invenit & schismata*. Hic
 „*pudenda scelera fovisse*, & *passionum*
 „*ardorem inflammasse*, easque sub Dei-
 „*tatis larva suis Adoratoribus velut Dei*
 „*cultum instillasse* haud contentus erat,
 „*noverat enim hæc ipsa crimina nil nisi*
 „*sceleratorum ruinam*, & *duntaxat exi-*
 „*guum sectatorum & affeclarum nume-*
 „*rum post se trahere*. Ast majorem lon-
 „*ge vastitatem agro Dominico infert hæ-*
 „*resis*, hæc enim in singulorum, quos
 „*inficit*, cordibus erroris ac proprii ju-
 „*dicii idolum erigit*, quod integra re-
 „*gna ac gentes Christo Jesu eripit*.

„*Id ipsum est*, quod infernalis ho-
 „*stis per Idololatriam*, quæ per aliquot
 „*sæcula in orbe dominabatur*, sat po-
 „*tenter effecit*. Attamen inter omnes
 „*hæreses illa omnium perniciosissima est*,
 „*cujus sectatores*, etsi Ecclesiæ decisio-

Sæc. XVIII. „nibus palam resistent, ad tantam ta-
 A. C. 1740. „men prolabantur temeritatem, ut in Ec-
 „clesiæ gremio morari satagant, non
 „alio ex fine, nisi ut eo tutius illius Fi-
 „lios secum in perniciem rapiant: hi,
 „ut præfatus S. Martyr ait, *intra septa*
 „*Ecclesiæ contra Ecclesiam stant, & inte-*
 „*stinum velut bellum accendunt, & qui-*
 „*dem longe crudelius, quam ab aper-*
 „*tis hostibus timendum foret, plus nocet,*
 „ait S. Bernardus, *falsus Catholicus in*
 „*Ecclesiæ sinu latitans, quam si verus*
 „*appareat hæreticus,*

Serm. 65. in
Cantic.

„Hæc est, Fratres mei charissimi,
 „genuina facies Jansenismi; hæresis
 „illa, quia statim a prima sua origine a
 „summis Pontificibus & Episcopis, con-
 „currente etiam Regia potestate, ma-
 „ximo Zelo & imperterrito pectore impu-
 „gnata fuit, hucusque tantas vires ac-
 „quirere haud potuit, ut Ecclesiam a-
 „perta fronte aggredi auderet, aut ob
 „suorum paucitatem universale schisma
 „ac scissionem a mystico Christi Corpore
 „moliri posset: enimvero centies ac cen-
 „ties anathemate perculsa fuit, ac pro-
 „pterea contra supremum Ecclesiæ ca-
 „put, æque ac contra ceteros Pastores
 „furere cæpit, & demum a Catholicis
 „Principibus exulare iussa cristas suas
 „promiscue contra quamcunque pote-
 „statem

„statem erexit, in ipso tamen rebellio- Sæc. XVIII.
 „nis suæ æstu quamdam reverentiam A. C. 1740.
 „& submissionis speciem erga sacram
 „potestatem, quam impugnabat, con-
 „jungere coacta fuerat. Novissime ve-
 „ro eadem hæc secta Christi Vicarium,
 „& visibile Ecclesiæ Caput palam accu-
 „sare ausa est, perinde ac si Divinæ om-
 „nipotentia derogaret, primumque De-
 „calogi præceptum eliminaret, uno ver-
 „bo, ejus decisiones tanquam senten-
 „tias Antichristo dignas deridet, cum
 „tamen se in summi Pontificis commu-
 „nionem victuram, morituramque jacti-
 „tet, interim vero opere nihil aliud in-
 „tendat, quam ut simplicibus laqueos
 „iniiceret: nil equidem hi Novatores
 „frequentius in ore habent, quam seve-
 „ram disciplinam, & morum emenda-
 „tionem sedulo procurandam, nilque
 „sæpius inclamant, quam Dei charita-
 „tem: venenum tamen suum occultant,
 „sectæ dogmata obvelare student, &
 „pro re nata vel illa diffimulant, vel
 „omnino negant, & nemini sese mani-
 „festant, nisi intimis, fidisque amicis
 „suis, & nequidem semper his, nisi
 „prius de cæco eorum obsequio sat cer-
 „ti sint.

„In hac rerum vicissitudine vobis sa-
 „lutare illud Salvatoris nostri monitum

B 5

„incul-

Sæc. XVIII. „inulcamus: *Attendite a falsis Prophe-*
 A. C. 1740. „tis, qui veniunt ad vos in vestimentis o-
 „vium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces,
 „Matth. 7. v. 15. Eos dignoscere diffi-
 „cillimum est; illorum enim tentatio-
 „nes sunt periculosæ, eorum artes sunt
 „ad decipiendum efficaces, & simpli-
 „ciores summa cautela indigent, ne in
 „eorum casses ubique structas incidant.
 „Ubi ergo summum obversatur pericu-
 „lum, necesse est, ut hisce seductoribus
 „detracta larva, Vobis illos manifeste-
 „mus, ut ex fructibus eorum cognosca-
 „tis eos. Matth. 7. v. 20.

„Divina providentia nobis ad hoc
 „propitiam obtulit occasionem, dum
 „casu in manus nostras incidit arcanum
 „quoddam illorum scriptum, quo dam-
 „nanda Jansenismi doctrina, simulque
 „fallaces, quibus ejus sectatores illam
 „firmare moliuntur, artes clare dete-
 „guntur. Ergo operæ pretium est, ut
 „de hoc scripto exactam Vobis relatio-
 „nem faciam: hunc autem præsefert
 „titulum: *Epistola encyclica ad S. Au-*
 „gustini Discipulos. Ex tenore elucet,
 „quod hujus scripti Auctores sint præ-
 „cipua conjuratæ Porturegiæ factionis
 „Capita, quorum prima molimina diu
 „sub alto silentio contexta delituere, &
 „duntaxat Nobis ex cujusdam doctissi-
 „mi Præfulis, qui historiam Constitu-

et 300 III. 10V (*) „tio-

tionis *Unigenitus* edidit, relatione in-
 „notuit, quod hoc scriptum a quadam
 „Moniali anno Christi millesimo septin-
 „gentesimo decimo nono D'Aubigneo
 „tum Rothomagensi Archiepiscopo con-
 „signatum fuerit; cum enim præfata
 „Virgo factionis suæ erroribus pertina-
 „citer inhæssisset, Pater Quesnellus tan-
 „tam in eam reposuit fiduciam, ut præ-
 „fatum scriptum unacum alia sua epi-
 „stola anno Domini millesimo sexcente-
 „simo nonagesimo nono eidem trade-
 „ret: progressu autem temporis tam
 „hoc scriptum, quam præfata epistola
 „in manus Ducis Aurelianensis incidit,
 „qui utrumque folium discuti, & desu-
 „per ad Sistaricensem Episcopum referri
 „iussit. Ex succincta hujus Præfulis re-
 „latione cuilibet ad evidentiam persua-
 „sum erit, hoc scriptum tunc Rothmagi
 „editum idem esse cum præfati scripto.
 „Imo etsi ad scripti hujus veritatem
 „comprobendam convincens hoc argu-
 „mentum non sufficeret, nulli tamen
 „desuper dubio locus relinquitur, post-
 „quam illud in scriniis Bonnerii Lansar-
 „gensis nostræ Diæcesis Parochi die
 „vigesima septima Augusti anno hujus
 „sæculi trigesimo sexto repertum, ac in
 „lucem proditum fuit. Hic Vir vobis
 „sat cognitus est, nec ignoratis, illum
 „inter Jansenianos milites præcipuum
 „ex-

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

Lib. 5. p. 87.

Sæc. XVIII. „extitisse Ducem, in ejus ædibus factio-
 A. C. 1740. „forum conventicula fuisse habita, inde
 „*Novellas Ecclesiasticas* ceterasque hujus
 „factionis rapsodias in lucem prodiisse,
 „illum præ ceteris fuisse conductum, ut
 „omnia hujus sectæ negotia ipse per-
 „tractaret, & collectiones ad ferendas
 „communes expensas Confratribus in-
 „dictas faceret.

„Cuncta hæc accusationum capita
 „juridice comprobantur ex quodam
 „scripto, quod ex supremi Magistratus
 „jussu interceptum fuit, aliunde etiam
 „hic Vir suos errores tanta intemperie
 „propugnabat, ut propterea ad Bierren-
 „se Seminarium exulare juberetur. Po-
 „stea a *Novellarum Ecclesiasticarum Au-*
 „ctore pro more hujus gentis inter Jan-
 „senianæ factionis Sanctos recensitus
 „est, ejusque exequiæ solemnibus panegyri-
 „honoratæ fuerunt, quam in *Novellarum*
 „folio ad decimam Novembris diem anni
 „1736. legere poteritis. De obfirmata au-
 „tem ejus mente in errore suscepto nul-
 „lum superest dubium, postquam acta pri-
 „die ante ejus obitum scripta idem *No-*
 „vellarum Auctor ad nos transmisit, in
 „quibus appellationem ad futurum Con-
 „cilium innovavit (*). Transumptum
 „vero

(*) *Ego infra scriptus Sacerdos & Lansar-*
giensis Parochus quia graviter infirmus, ac
mortu

„vero encyclicæ suæ epistolæ, quam vo-
 „bis exhibemus, ipsius manu exaratum
 „est, & ab illis ad Nos transmissum, qui
 „illam post ejus obitum in ejus scriniis
 „repererunt. In hujus facti veritatem
 „inquiri, & Nobis præsentibus omnia
 „a Viris peritis discuti jussimus, quin-
 „imo ne de hujus scripti veritate dubi-
 „tandi locus esset, declaramus vobis,
 „quod illud ad Domini Gros Regii
 „Montpessulani Notarii acta referri præ-
 „ceperimus, ubi quivis de rei veritate
 „certus fieri, & proprio oculorum te-
 „stimonio convinci poterit, dummodo
 „hoc scriptum cum aliis duabus scriptu-
 „ris fide dignis, ibique annexis con-
 „ferre voluerit: harum prima est liber,
 „in quo Lansargiensis Parochiæ baptis-
 „mi,

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

*morti proximus brevi coram Christi Domini
 tribunal comparere coactus sum, me ratione
 officii mei, ac conscientie stimulo compulsus
 sentio, ut ante mortem meam denuo renovem
 testimonium, quod agnitæ veritati mea appel-
 latione ad proximum Concilium Oecumenicum
 a Bulla Unigenitus reddere dignatus fueram.
 Igitur ea sinceritate, quæ a moribundo ex-
 spectari potest, declaro, me interpositæ appel-
 lationi firmiter insistere. Lansargii die 26.
 Aug. 1736.*

BONNERY
 Lansargiensis Curio.

Sæc. XVIII. „mi, matrimonia & exequiæ annotan
 A. C. 1740. „tur, horumque acta proprio præfat
 „D. Bonnery chirographo scripta & sub
 „signata leguntur. Altera aliquot fo
 „lius constans complectitur Theologica
 „materias itidem propria ejus man
 „scriptas, quæ in primo earum foli
 „ipfius nomen scriptum præferunt
 „Eapropter hoc autographum per inte
 „grum Mensem in præfata Parochia pa
 „lam exponi jussimus, ut illud inspicere
 „& cum dicta epistola conferre, cuius
 „liberum esset.

„De cetero, Fratres mei charissimi
 „nolite mirari, quod hac agendi ratione
 „usi fuerimus; hac cautela uti ob
 „stricti fuimus, & quamprimum hujus
 „scripti tenorem perlegeritis, de neces
 „sitate hujus nostri consilii persuasi er
 „tis; nisi enim de dicti scripti veritate
 „certitudinem haberemus, ægre inge
 „nui homines sibi persuadere possent
 „possibile esse, ut tam sceleratæ adhi
 „beantur machinationes, eo duntaxat
 „sine, ut hæretica, & toties jamjam
 „damnata doctrina sub nomine S. Au
 „gustini vendicaretur. Attamen id haut
 „ultra mirum videbitur; quicumque e
 „nim de hujus erroris sectatoribus cre
 „dere vellet, eos tam violenti ac sacr
 „legi moliminis incapaces fore, is sane

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„se hæreticæ pravitatis spiritum peni-
 „tus ignorare manifestaret. Hæreticus
 „nempe omnia moderationis repagula
 „diffringit, postquam semel erroris im-
 „perio in ambitionis suæ pœnam tradi-
 „tus est. Enimvero hæresis in primo
 „suo ortu ignara ac meticulosa est, pro-
 „gressu autem temporis audax & teme-
 „raria evadit, tandemque in rabiem
 „ferme semper degenerat, si Deus ad
 „probandam proborum virtutem permi-
 „serit, ut illa ad summum obstinationis
 „apicem pertingat. Tum vero in arcto
 „posita per suos sectatores totum men-
 „daciorum, calumniarum, falsitatum,
 „& confictorum miraculorum appara-
 „tum in aciem educit, verbo, quicquid
 „petulans fanaticus excogitare potest,
 „pertentat, prout cujusvis sæculi Hi-
 „storia unanimi testimonio edocet.

„Id equidem, Charissimi Fratres,
 „hodiedum oculis vestris perspicitis, for-
 „te tamen hucusque non satis pondera-
 „stis: præprimis ergo, ut rebellionis
 „spiritus instilletur, passim ubique disse-
 „minabatur scriptum hoc calumniis,
 „probris & cujuscunque potestatis con-
 „temptu a capite ad calcem turgidum:
 „transmittebatur ad omnia viciniora lo-
 „ca, ut supremum visibile Caput, omnes-
 „que Ecclesiæ Pastores in invidiam tra-
 „han-

Sæc. XVIII. „hantur, perinde acsi ipsamet veritas
 A. C. 1740. „per vias adeo iniquas vindicari posset

„Frustra inter hujus erroris (*) affe-
 „clas unicus quæreretur, qui ejusmodi
 „artes Christianæ sinceritati tantoper
 „inimicas damnare voluisset: ipsa hujus
 „scripti virulentia adeo Lectores suos
 „fascinat, ut illud avidissime conqui-
 „rant; quinimo non sine maximo ani-
 „mi nostri mœrore, perlegere coacti fu-
 „mus ejus apologiam cujusdam etiam E-
 „piscopi, qui se *Jesu Christi Captivum* no-
 „minare præsumit. Certe D. Paulus
 „dum in vinculis hæsit, fidem iniquis
 „adeo artibus non propugnauerat.

„Num vobis in memoriam revocent
 „falsa miracula, utpote dignos hujus
 „fallaciæ & mendacii fructus, quibus
 „tamen hi velut propriis armis Eccle-
 „siæ, infallibilis hujus Judicis auctori-
 „tatem impugnant? En! prostituti pu-
 „doris fœmina, ut amissæ virginitatis
 „pœnam eluderet, prodigio sanitatem
 „recuperasse mentitur, & tamen, post-
 „quam etiam illa de crimine convicta
 „factio

(*) Epistola Abbatis Duguet Professoris O-
 ratorii de Novellis Ecclesiasticis aliisque que-
 stionibus.

ac ipsamet lapsum confessa fuerat (*), **Sæc. XVIII.**
factiosi hanc sanationem divulgare, & **A. C. 1740.**
velut divinæ potentæ prodigium ven-
ditare non erubuerunt. Insuper sine
fronte & pudore producunt epistolam
alterius fæminæ (**), quæ tamen suæ
sanationis descriptionem se inscia fa-
ctam testimonio longe majori fide di-
gno mendacii & falsitatis arguit. Præ-
terea velut insigne miraculum jactita-
bant sanationem valde consuetam
cujusdam Studiosi ad hoc conducti,
qui tamen vix metu liber, rei verita-
tem

(*) Hæc Filia vocabatur Elisabetha Laloe,
de qua Janseniani Curiones Parisini divulga-
bant, illam prodigiose meritis Ven. Paridis
fuisse sanatam, postea tamen in puerperio con-
stituta die 18. Jan. 1728. crimen confessa est,
uti patet ex ipsius proprio chirographo & te-
stimonio Mariæ Sammlerin Nutricis, cui in-
fantum vel expositorum, vel spuriorum curam
gerere demandatum fuit.

(**) Maria Anna Dalmaix ex Lemovicensi
Diœcesi, cui Auctor Novellarum Ecclesiasti-
carum miraculum ad diem 23. Octobris anni
1733. affinxit, epistolam eidem falso supposi-
tam fuisse testata est: hujus rei documentum
actis Raymundi in minori Parisiensî arce No-
tarii insertum est, falsique hujus miraculi spu-
ria relatio reposita reperitur.

Hist. Eccles. Tom. LXXVII

C

Sæc. XVIII.
A.C. 1740.

„tem confessus est. Nihilominus factio-
„si ab iniquarum artium suarum exer-
„citio non desistunt (*), sed proterve ceu
„prodigium venditant casualem & arte
„medica procuratam sanationem cujus-
„dam exteri Nobilis (**), etsi hic tota-
„que ejus familia hujus miraculi falsi-
„tatem testatam reddiderit. Quinimo
„ad tantam prorupere petulantiam, ut
„surdum & mutum suorum sensuum u-
„sum miraculose recuperasse propugna-
„rent, cum tamen ipsum adhuc linguæ
„usu destitutum esse lippis & tonsoribus
„notum, & juridica inquisitione com-
„probatum esset, hunc sicut antea adhuc
„dum nec audire nec loqui posse (***)
„Tan-

(*) Ipse Dominus le Douly in sua epistola ad Laudanensem Episcopum die 22. April. 1733 miram hanc sanationem nullatenus prodigiosam fuisse declarabat.

(**) Hic vocabatur Palaciosus, hunc præfati Parochi in dicto libello supernaturaliter sanatum fuisse fingebant. Vide acta desuper ex Hispaniis huc allata.

(***) Joannes Nivetus erat, qui sanitati restitutus fingebatur; ast post juridicam inquisitionem quadriennio elapso factam deprehensum est, ipsum etiamnum esse mutum & surdum. Vide relationem desuper factam, & Parisiensis Curiae tabulis insertam.

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„Tandem ordinarios casus in miracula
 „transformare jamjam assueti, etiam
 „apoplexiæ tactum, quo sicut nihil ma-
 „gis fatale, ita nihil magis commune, pro-
 „digii loco habent, nec tamen quampiam
 „fæminam deliquo absorptam in hujus
 „rei testem vocare verentur, eique quæ-
 „dam affingunt verba, quorum tamen
 „ipsa sibi reddita haud amplius recorda-
 „batur: crimen insuper eidem impu-
 „tant, quod tamen præter ipsam solam
 „nemo alius scire potuisset, illudque illa
 „constanter perneget (*). Hæc & plu-
 „ra alia ejusmodi facta non minus sunt
 „notoria, quam legitime comprobata,
 „& vos ipsimet his similia propriis ve-
 „stris oculis perspexistis: ast hæc omnes
 „falsitates adhuc leviores sunt; quippe
 „deficiente vero miraculo quidam ex
 „vestris Confratribus (***) recoquere sa-
 „tegit illud, quod aliquot abhinc annis
 „in quodam Cammerensium Fanatico-
 „rum conventiculo contigit, scena quo-
 „que Convulsionistarum uberem mira-
 „culorum apparatus suppeditat: &
 „jamjam in consuetudinem abiit, ut si
 C 2 „casu

(*) Delorme Vidua: vide Parisiensis Curia
 & dilucidationem Goulardi Archidiaconi &
 Counieri Parisiensis Theologi.

(**) Vide Diarium Convulsionistarum a Jan-
 senista editum.

Sæc. XVIII. „casu in unam turmam confluunt, eo-
 A. C. 1740. „rum quilibet cælesti convulsionis spi-
 „ritu afflari desideret, & nec actionum
 „impudicitia, nec gestuum indecentia
 „primo obtutu deprehensa eos abster-
 „ret, quo minus diabolicos hosce effe-
 „ctus pro divina virtute habeant. Pas-
 „sim cernuntur prostituti pudoris puel-
 „læ, quæ Ethnicis mulieribus Baccho
 „dicatis haud absimiles se Vaticas ja-
 „ctitant, Ecclesiam convitiis proscin-
 „dunt, & in sacratum Regis caput mi-
 „nas exonerant, & quamvis ibi propu-
 „diosa, abominanda, & impia agantur,
 „nihilominus ad scandalosum hoc spe-
 „ctaculum, velut ad pietatis exercitium
 „turmatim accurritur, imo etiam hor-
 „rendis sacrilegiis intermiscetur Psal-
 „morum cantus. Nec his etiam parci-
 „tur mysteriis, quæ Nobis maxime sa-
 „cro sancta habentur, ipsæ etiam mulie-
 „res ad tantam prolabantur petulan-
 „tiam, ut Sacerdotibus sacrilega teme-
 „ritate manus imponant, & tremenda
 „religionis nostræ mysteria per impiam
 „cacozeliam profanent, nec non ana-
 „baptismum more Donatistarum ex or-
 „co revocent. Cunctas hasce abomi-
 „nationes Vobis Fratres Charissimi, ex-
 „ponere non auderemus, nisi notoriæ,
 „& ab ipsis factionis hujus Scriptoribus
 „contestatæ essent; quippe Deo ad hæ-
 „relis

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„resis confusionem ita permittente, non-
 „nulli ex hisce Novatoribus impias con-
 „vulsionistarum præstigias reprobarunt,
 „ac detestati sunt, horrendumque schis-
 „ma in factiosorum castris inde exor-
 „tum est, & propterea validius eorum
 „agmen ad arma clamat, ut abominan-
 „das hasce convulsiones pro aris & fo-
 „cis defendant. Incassum Magistratus
 „Regia auctoritate ac potentia suffultus,
 „sacrilegos hosce promeritis pænis co-
 „ercere adlaborat: inundatur totum
 „Franciæ regnum insanis apologiis, &
 „adhucdum inter cordis nostri gemitus
 „ac dolores deploramus, vidisse nos
 „Virum Episcopali dignitate insignitum,
 „qui horum auctoritate & nomine opera
 „diaboli ad Divinæ operationis honores
 „elevare non erubuit.

„Ast nondum satis: Fanatismus
 „tantopere factiosorum corda demen-
 „tat, ut superiorum temporum hære-
 „ticos sua insania longius superare vi-
 „deatur. Convulsionibus insuper ad-
 „jungunt Figuristarum somnia (*). Fre-
 „quens

C 3

(*) *Silentio haud prætereundum censeo, vo-
 bis referre dissidia inter prætensores veritatis
 pugiles exorta, præsertim circa figuras, qua-
 rum recordatio, indeque nata mala mihi hor-
 rorem*

Sæc XVIII „quens passim fit sermo de Judæorum
A. C. 1740. „conversione & Eliæ Prophetæ adven-
 „tu: Id e publicis Cathedris velut certa
 „veritas denuntiatur, ac ipsorum Pro-
 „phetissæ ipsum quoque diem præfa-
 „giunt. Plura ejusmodi deliria recen-
 „sere nolo, reverentia erga Religio-
 „nem, & populi nostri probitas a me de-
 „poscunt, ut omnia hæc tenebrarum
 „opera ad æternam oblivionem condem-
 „nem: sufficit mihi, ut in cuncta hæc
 „abo-

*rorem incutiunt. Enimvero quorundam acer-
 bitatem, qua in quædam Figuristarum opera
 in suis scriptis insurrexere, non approbo . . .
 eorum tamen scripta longe solidiora sunt, quam
 illa Figuristarum, qui sese Prophetiæ dono
 præditos jactitabant. . . . Molinistis equidem
 latissimus aperietur campus, ut libere ceteros
 Figuristas velut libertinos imposteros extermi-
 nare valeant. . . . Res jam eo devenit, ut si
 pro veritatis defensione novum quid refertur,
 nonnulli inde se offensos reputent: Et id eo
 pejus est, seductio nihilominus non erit commu-
 nis. Eliæ adventus ad sera usque tempora
 differetur, sicut Judæorum conversio, quam
 speramus. . . . Rei eventus dependet ab illerum
 conversione, Et Elias, cujus adventus
 præcedet, omnia ad optimum statum reducet.
 Ita legitur in epistola Theodorici ad D. Petle-
 pied die 25. April. 1728. scripta, & in Regia
 Bibliotheca asservata.*

„abominanda, quæ sine horrore audiri
 „nequeunt, pro vestra instructione quas-
 „dam utiles reflexiones addam.

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

„Num fieri poterat, tot sana ratione
 „præditos homines sincera mente sibi
 „persuadere voluisse, quod novæ hæ fi-
 „guræ quicquam reale ac verum, & hæ
 „convulsiones quid Divinum in se con-
 „tineant? Non, non, Charissimi Fra-
 „tres, id nunquam credere possumus,
 „nec volumus: cur autem id fecerint,
 „in causa est, quia sectæ suæ infamiam
 „proborum oculis subducendi necessitas
 „eos ad tantam intemperiem adegit, &
 „quia jam a longo tempore mendacia &
 „æquivocationes sibi eo fine familiares
 „reddiderunt, ut his armis prætensam
 „S. Augustini doctrinam propugnarent.
 „Si vero hac in re mihi fidem adstruere
 „hæsitatis, saltem audiatis hujus sectæ
 „Coriphæos (*), & præsertim testimo-
 „nium

C 4

„nium

(*) Audemus dicere, quod nos veritati te-
 stimonium reddamus, re ipsa nil aliud agimus,
 nisi ut ad mendacia, perfidiam, simulationes
 & hypocrises ansam præbeamus. Vid. episto-
 lam cujusdam Episcopi ad alium Episcopum.
 pag. 164.

Non sine horrore cogitare possum, quod Viri
 teteteroquin a laxa disciplina vel maxime alieni
 circa

Sæc. XVIII. „nium famosi Arnaldi, qui suorum Con-
 A. C. 1740. „fratrum potissimos ob eorum amphilo-
 „gias, mendacia & fallacias palam re-
 „darguit (*).

„Nolite præcipitare vestrum judi-
 „cium, nec plura, quam vobis in hac
 „nostra epistola referimus, credatis:
 „uno tamen veluti obtutu cunctas cer-
 „natis artes & dolos, quos ad vos se-
 „ducendos hi Novatores fors jam sæ-
 „pius adhibuere, quamvis desuper non-
 „dum cogitationes vestras impenderitis.
 „Obruet vos horror, ea tamen non alia
 „audietis, quam de quibus hæc secta
 „jam sæpius per testes omni exceptione
 „majores convicta fuit: officii nostri ra-
 „tio postulat, ut vobis ea in memoriam
 „revochemus, & sensa illorum detega-
 „mus fanaticorum, qui inter vos de-
 „gunt, omnesque vires suas eo inten-
 „dunt, ut vos ad rebellium castra per-
 „trahant.

„Nisi

*circa tremendum, & sacrosanctum juramentum
 in formulæ subscriptione præstandum prætexti-
 bus adeo frivolis conscientiam suam tranquillam
 reddant. Vid. Authorem præfationis in pane-
 gyrii Janfenii fol. 6r.*

(*) In parte quarta apologiæ pro Religiosis
 Portu-Regiensibus cap. II. & III.

„Nisi quis ad plenam meridiem cæ- Sæc. XVIII
 „cutire velit, in hac epistola facile A. C. 1740
 „deprehendet, in Gallicanæ Ecclesiæ
 „gremio conflata esse clandestinam
 „*conjuratiōem*, quæ unice ad propagan-
 „dam Janseniani erroris auctoritatem
 „collimat; quo enim alio, quam *con-*
 „*juratiōis* nomine insigniri poterit ar-
 „ctum illud vinculum, quo existimati
 „Discipuli S. Augustini sese obstringere
 „jubentur.

„Forte charitatis impulsu Jansenii
 „sectatores commune erexerunt æra-
 „rium, ex quo suæ factionis pauperi-
 „bus subveniunt, & sectæ profelytos
 „faciunt? Res patet ex facto & ex en-
 „cyclicæ epistolæ testimonio, præterea
 „ipsimet Annectorum Auctores testan-
 „tur, integrum millionem & quater cen-
 „ties mille libras fuisse mutuo acceptas,
 „& quis ignorat, quo fine? nempe ad
 „ferendas appellationum expensas (*).
 „Si vero tam excessivi sumptus, quibus
 „fideles factionis asseclæ male liberales
 „penitus exhausti fuere, non fuissent
 „impensi, res in meliori statu forent.
 „Nunc vero ex Parlamenti Parisiensis
 „sententia, qua Servienus ad triremes
 „damnatus fuit, evidens eruitur testi-
 „mo-

C 5

(*) Vol. III. pag. 243.

Sæc. XVIII. „monium de publico furto nuper com-
 A. C. 1740. „misso, necnon de pudendis sceleribus
 „illorum, qui horum instinctu sese hujus
 „infamiae participes reddiderunt. Om-
 „nibus nota est illa pecuniarum exactio
 „quæ per universum Franciæ Regnum
 „ad sustentandos fugitivos Monachos
 „omnibus sese dicentibus veritatis ami-
 „cis indicta fuit. Id non ita pridem per-
 „cepimus ex ore illius, qui apud hosce
 „Sectarios magna pollet auctoritate, &
 „insuper vos certos reddere volumus,
 „quod paucis abhinc mensibus hujus
 „factionis thesaurarius nostram Diæce-
 „sin pervagatus sit eo fine, ut neo-con-
 „ductis profelytis sua solveret stipendia.
 „Denique cunctis satis superque notum
 „est, quod Jansenistarum ærarium ex
 „divenditis novellis Ecclesiasticis abun-
 „dantissime augeatur. Jam vobis, Cha-
 „rissimi Fratres, judicandum relinquo,
 „an ejusmodi media charitas suadeat?
 „certe non: unitas, quæ ex gratia or-
 „tum trahit, tales ignorat artes, dete-
 „statur cetera omnia molimina. quæ fa-
 „ctionis Antesignani suis colligatis Di-
 „scipulis in epistola, quam ante oculos
 „vestros ponimus, præscribunt: jam du-
 „dum ipsemet Jansenius harum legum
 „ideam composuit, & nudum hujus
 „Proto-Parentis nomen Gallorum bene
 „affectorum corda concutere deberet.
 „Quis

„Quis enim sine horrore in memoriam Sæc. XVIII.
 „revocet propudiosa & sanguinolenta A. C. 1740.
 „attentata, quæ Jansenius in famoso
 „suo libello, cui titulus: *Mars Gallicus*,
 „contra sacratam Regis nostri Majesta-
 „tem excogitare ausus est? Eo nempe
 „temeritatis devenit, ut Regibus no-
 „stris honorificum *Christianissimi* nomen
 „controversum redderet, quo tamen un-
 „animi omnium Ecclesiarum, omnium-
 „que gentium consensu jam per pluri-
 „ma sæcula potiti sunt: non abhorruit,
 „eis imputare, quod religionis excidium
 „in omnibus Europæ regnis promovere
 „certarint. Et tamen hisce artibus
 „quodammodo excusare nitebatur per-
 „duellionem, quæ anno 1633. in Belgi-
 „corum Ordinum comitiis contra Re-
 „gem conflata fuerat (*), in quibus
 „Belgæ Catholici fœdus cum Batavis
 „eo fine percutere moliebantur, ut li-
 „beram rempublicam Helveticæ haud
 „absimilem erigere possent. Hic idem
 „Jansenius erat illorum Patriarcha, qui
 „sele nostræ libertatis Vindices depræ-
 „dicabant. Quis non miretur, tot cri-
 „minum reum apud populum Regi suo
 „tantopere fidum, tanta valuisse aucto-
 „ritate

(*) Vid. Epist. Abbatis sancti Germani E-
 leemosynarii apud Mariam de Medicis an. 1660.
 die sexta Martii.

Sæc. XVIII. „ritate? Ast id datum erat præstigiis &
 A. C. 1740 „dolis, quos eorum artifex adinvenit,
 „ejusque discipuli in opus deauerunt.

„Jam Vobis, Charissimi Fratres, an.
 „1739. die 7. Martii declaravimus, no-
 „tumque fecimus, Jansenium de do-
 „ctrinæ suæ novitate jam fuisse convi-
 „ctum. Ipsemet in progressu sui libri
 „fatetur, in eo multa contineri, quæ
 „hucusque nullus proferre ausus fuis-
 „set (*). Non modo sacræ Sedis cen-
 „suram pertinescebat, sed etiam librum
 „suum summo Pontifici placitum,
 „nunquam sperari posse, affirmabat (**).
 „Id ipsum vero quemcumque Jansenio
 „minus arrogantem, minusque teme-
 „rarium cohibere debuisset, ast jamjam
 „suæ factioni sese dicaverat, & jam du-
 „dum cum Abbate San-Cyrano conspi-
 „raverat: nil aliud ultra reliquum erat,
 „nisi ut quovis pretio novam doctrinam
 „stabiliret, eandemque per novas artes
 „potentum patrocínio fulciret: nec al-
 „liud Jansenius San-Cyranno insinua-
 „bat, his verbis (***) : *Summopere mihi*
 „placet

(*) Epist. Jansenii ad San-Cyranum an. 1622.
 die 28. Febr.

(**) Ibid.

(***) Epist. Ejusdem ad Eundem die 20. Jan.
 1622.

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„placet conatus tuus, quo pium nostrum
 „propositum patrocínio Nobilium secundare
 adlaboras: id oppido necessarium esse co-
 gnosco, atque ad felicem rei exitum sin-
 gularem prudentiam requiri scio: hac in
 re nunquam quicquam plus nimio facere
 possum, & quo profundius rem penetro,
 eo magis me conatus meus deterret, adeo,
 ut ad detegendum velamen animus me de-
 ficeret, nisi Deum hac in re auxiliatrices
 manus præbiturum sperarem. His leno-
 „ciniis jansenius animum suum ob do-
 „ctrinæ novitatem perturbatum placare,
 „& jactata in Deum fiducia sopire stu-
 „duit: nec tamen his fulcris se firmiter
 „inniti, sat manifeste prodidit, dum Ab-
 „batem San. Cyranum hortabatur (*),
 „ut quarumdam Communitatum patro-
 „cinio ejus librum commendare satage-
 „ret: haud parum, ait ille, interesse exi-
 „stimo, ut quædam Societas Bilenotum
 (ita librum suum appellitabat) protegat,
 quorsum enim ejusmodi homines semel se
 se inclinarunt, eo non minus pro se, quam
 contra suos Adversarios omnem vim exe-
 runt. Tandem sat aperte Abbati San-
 „Cyrano declarat, quod ingens hoc o-
 pus (**), scilicet prætensæ doctrinæ S.
 „Augustini propagatio, prosperum suc-
 cessum

(*) Epist. die 2. Junii 1623.

(**) Vid. Epist. Encycl.

Sæc. XVIII. cessum sibi absque plurium patronorum as-
 A.C. 1740. sensu & approbatione polliceri haud posset.

„Hæccine est loquela illius, qui veri-
 „tatem annuntiat? Quis autem in Ec-
 „clesia vidit obsequiosos ejus Filios in-
 „ter se conjurationem conflare, fæde-
 „ratos conquirere, ut junctis viribus
 „supremi Capitis, omniumque Pasto-
 „rum minis resistere, eisque insanum ac
 „indocile factiosorum agmen opponere
 „possint? In decursu decantatæ ency-
 „clicæ epistolæ, Charissimi Fratres, abs-
 „dubio probe animadverteritis, quod Fi-
 „lii præcepta sui Proto Parentis exacte
 „in usum deduxerint, dum juxta sacrati-
 „sui fæderis leges nonnisi unum corpus
 „efficiunt, eodem animantur spiritu,
 „uno ore novam doctrinam divulgant,
 „& mutuam opem sibi præstant. Tau-
 „dem firmiter credunt, sectæ robur
 „solida inter se unione dependere.

„Experientia etiam docemur, has
 „leges a novis S. Augustini Discipulis
 „fideliter fuisse observatas, quinimo
 „suam auctoritatem magis adhuc auxe-
 „runt, eorumque conjuratio, cujus
 „ideam Jansenius & San- Cyranus præ-
 „scripserant, longe ampliores progressus
 „fecit. Quis enim crederet, nisi pro-
 „palam notoriumque esset, subditos cum
 „suo

„suo Rege pacta inire, eique concordiae Sæc. XVIII.
 „leges præscribere ausos fuisse, & qui A. C. 1740.
 „dem cum Principibus regno inimicis
 „eo sub obtentu, ut conscientię liber-
 „tatem consequi possent? Quis ignorat,
 „inter P. Quesneli scripta inventam
 „fuisse epistolam, quam anno 1684. Di-
 „scipuli S. Augustini ad Comitem
 „D'Avaux in comitiis Ratisbonensibus
 „Plenipotentiarium perscribere. Ast
 „hæc leviora sunt inter Jansenistarum
 „artes: Principem suum insectari haud
 „contenti, insuper cum omnibus Euro-
 „pæ Principibus foedus inire moliebantur.
 „Eo collimasse videtur Sueffio-
 „nense conventiculum, ubi pacem sta-
 „bilire, & controversias circa Princi-
 „pum jura exortas componere præsum-
 „pserunt. Id Jansenii sectatores am-
 „plectebantur velut medium sibi a Di-
 „vina Providentia propinatum ad cæ-
 „lestem doctrinam suam ubique propa-
 „gandam: decrevere Conjuratorum ca-
 „pita sese cunctis Legatis opponere (*),
 „firmum-

(*) *Vespere diei Dominicæ de proposito li-
 bello supplici serio agetur, cui negotio jam an-
 tea initium datum est. Rem maximi momenti
 ob ea, quæ inde haud contemnenda sequentur,
 vel potius, quæ necessario sequentur, fore cen-
 set Pater Fraterus: nulli parcetur labori, ut
 res*

Sæc. XVIII. „firmumque ac fixum habuere, eis eo
 A. C. 1740. fine, ut appellantium causam in se su-
 „scipiant, libellos porrigere, contra
 „Jesuitas concitare, Romanæ Curia
 „ab-

res eo deducatur, quatenus propositis prosper
 accedat successus, decretumque est, hos libellos
 scriptotenus porrigere, ut cuilibet pateat, illos
 reipsa ad omnes Plenipotentiariorum esse directos.
 ac in eorum Personis omnes gentes, quarum
 nomine adsunt, respici: loquendi modus a Di-
 vina providentia ortum habuit; illa enim sola
 adinvenit hunc modum, cum omnibus hisce po-
 pulis de maximi momenti rebus loquendi. . . .
 Forte de propriis Principum juribus agetur,
 v. g. de conservanda legitima eorum potestate
 & de mediis, quibus sese contra Romanæ Cu-
 ria & Jesuitarum molimina & Politicas æ-
 que ac perniciosas artes tueri possint. . . .
 Simul tamen etiam de altioribus agetur consi-
 tiis, quibus commune tam omnium, quam par-
 ticularium Ecclesiarum bonum promoveri queat,
 . . . In rem suam vertenda est dispositio illo-
 rum, quibus Jesuitarum ambitio & potentia
 jam satis insensa est, ipsis quoque demonst-
 randum est, latere abyssum, quem hucusque non-
 nisi superficialiter agnovissent. . . . Ut circa
 hoc objectum probe instruat libellus supplex,
 nullus omnino labor est superfluous. . . . Com-
 planatis rebus, quæ potissimum Principes con-
 cer-

„abusus exaggerare, adversus illius de- Sæc. XVIII.
 „creta insurgere, & contra versutas & A.C. 1740.
 „periculosas illius artes politicas media
 „propinare, ac tandem ingens, quod
 „ex oppressorum Jansenistarum prote-
 „ctione haurire possent, emolumentum
 „suis Patronis exponere. Hæc omnia
 „docemur ex epistola, quæ in formam
 „libelli supplicis die 28. Aprilis an. 1728.
 „instructa, & inter Domini Pepitped
 „scrinia fuit reperta.

„Ponderate quæso, seditiosa hæc
 „consilia, ac molimina, quæ ab his fa-
 „ctiosis a prima eorum origine fuere ad-
 „hibita: num forte Christus Dominus
 „suos Discipulos ad fundandam suam
 „Ecclesiam & consolidandam Evangelii
 „fidem talia media edocuit? Num A-
 „postoli Evangelii prædicationem cum
 „temporalibus Principum proventibus
 „con-

cernunt, eosque ad tuenda eorum jura, uti
 sunt plures Curie Romanæ abusus, concitant,
 alius adhuc libellus supplex de liberalium ar-
 tium neglectu confici poterit præterea
 alio libello urgendum est, ne deinceps Curia
 ejusdem Bullas aut decreta promulget, quæ
 duntaxat condemnant, & non instruunt, tan-
 tum tenebras accumulunt, & nullam lucem af-
 fundunt.

Hist. Eccles. Tom. LXXVII. D

Sæc. XVIII. „conjungere insistant? An profanos
A. C. 1740. „Principes contra mala, quæ ex Prin-
 „cipis Apostolorum Primatu timenda
 „forent, præcavere intenti erant? Non,
 „non, de privatis hisce commodis nihil
 „omnino prædicarunt, & hæc compa-
 „ratio nimis odiosa foret, si eam ma-
 „gis urgere vellemus: ast versuta ejus-
 „modi consilia nonnisi tali sectæ sunt
 „propria, quæ ab erroris spiritu anima-
 „tur, & quam in proposito hoc scripto
 „vividis coloribus Vobis depingimus.

„Videbitis plane, qualiter severio-
 „ris disciplinæ buccinatores omnibus
 „omnia fiant, non quidem juxta D. Pau-
 „li exemplum, scilicet ut ex Divinæ cha-
 „ritatis impulsu cum hominum infirmi-
 „tate compassionem habeant, sed ut ho-
 „mines in suis erroribus foveant (*), &
 „se

(*) Saltem, si eos novitatis nonnihil cupidus
 esse deprehendatur, doctrina eis veluti novum
 quid deprecanda est nuptæ & virgi-
 nes ad amplectendam hanc doctrinam eamque
 credendam sat idoneæ sunt, eapropter divi Au-
 gustini Discipuli hoc vel illo modo earum gra-
 titiam captabunt, præcipue si devotionis extræ
 ordinariæ speciem præferant, hic enim sexus
 maxime variationi & vanitati deditus est, &
 ad integras Communitates in eam sententiam
 pertrahendas natus videtur.

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„sequiori atque ad novitates vanitates-
 „que pronissimo sexui satisfaciant, tepi-
 „dorum crimina excusent, eorumque
 „culpam in ipsum Deum exonerent (*):
 „Abs dubio, Charissimi Fratres, scan-
 „dalisabimini, & tam enormia non sine
 „horrore audietis, & tamen Jansenii
 „affectas eorum dogmata, systema &
 „principia ad tantam abominationem
 „necessario pertrahunt; si enim Deus
 „infaustas reprobatorum animas, quarum
 „portio infernus est, sine prævisis eorum
 „meritis ad æternam damnationem de-
 „stinavit, & si, uti Jansenius docet, ob
 „peccatum originale etiam baptizati
 „Christiani in ignem æternum proiici
 „merentur, sique hi propter tremendam
 „prædestinationem gratia pro adimplen-
 „dis præceptis necessaria privantur,
 „quid aliud sequitur, nisi quod Deus
 „peccatorum, quæ perpetrant, prima
 „sit causa, & quod reprobi nil aliud fa-
 „cere valeant, quam æterna Dei de-
 „creta adimplere? Nonne ad tam hor-
 „rendas consecutiones etiam Protestan-
 „tes

D 2

(*) *Tepidis, Libertinis, atque impiis insti-
 nuabant, a Deo salvationis vel damnationis
 sortem ab æterno esse statutam, ejus decreta
 esse immutabilia, molestas duntaxat & ad ni-
 hil proficuas esse Monachorum exercitationes
 atque mortificationes.*

Sæc. XVIII. „tes per eadem principia prolapsi
 A. C. 1740. „sunt (*)? & ipsimet Auctores epistolæ,
 „quam refellimus, quid amplius præsti-
 „terunt, quam quod sui Magistri do-
 „ctrinam indeque profluentes sequelas
 „fusius declararint?

„Merito eorum epistola encyclica vo-
 „cari potest Synopsis opinionum, quas
 „de gratia & prædestinatione propu-
 „gnant: recentiores enim Discipuli S.
 „Augustini cum suo Magistro tenent (**),
 „quod *Deus non omnes homines salvos*
 „*fieri velit, & quod Jesus Christus pro*
 „*reprobis non sit mortuus, nec eis Deus*
 „*quasdam gratias concedat.* Si autem,
 „Fratres Charissimi, ita est, profecto
 „conditio nostra nunquam sat deploran-
 „da erit; haud enim certi sumus, an
 „Deus nos salvare velit, aut utrum Je-
 „sus Christus nobis paradysum prome-
 „ruerit: ubi ergo est spei nostræ funda-
 „mentum, cum tamen juxta Apосто-
 „lum, *per duas res immobiles, quibus*
 „*impossibile est Deum mentiri, fortissimum*
 „*solatium habemus, qui confugimus ad te-*
 „*nendam propositam spem, quam sicut an-*
 „*choram habemus, tutam ac firmam, ad*
 Hebr.

(*) Vid. reflexionem II. Bossueti contra
 Protestantes.

(**) Epist. Circul.

Hebr. 6. v. 18 & 19. Qua ratione fir-
 „mam nostram fiduciam collocare pos-
 „semus in æterna felicitate, si certi non
 „essemus, quod Deus eam nobis imper-
 „turi velit. Proch! infaustam incerti-
 „tudinem, quæ in nobis nil nisi timo-
 „rem & desperationem progerminaret.
 „Attamen, Charissimi Fratres, non ti-
 „meamus, nihil est damnationis iis, qui
 vere confepulti sunt cum Christo per bap-
 ptismum in mortem innocentes, im-
 maculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti
 effecti sunt, hæredes quidem Dei; cohære-
 des autem Christi. Concil. Trid. Sess. 5.
 can. 5. Nil hæsitantes fiducialiter asse-
 „ramus, quod *Filius Dei pro nobis &*
pro nostra salute descenderit de cælo, car-
nem assumpserit, mortuus sit, & resur-
rexerit.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

„Hæc est vox Concilii Nicæni: non
 „tantum pro Electis hæc fidei doctrina
 „stabilita est, hæc omnium fidelium
 „est communis professio, & Ecclesia,
 „quæ inter alia tremenda mysteria om-
 „nibus suis Filiis illam inculcat, fallere
 „non potest. Anathema igitur omni-
 „bus, qui affirmare audent, *Christum*
non esse mortuum pro salute perditorum,
& Deum illis nullas dare gratias: rur-
 „sus anathema omnibus illis, qui cum
 „Janzenio docent, quod mandata Dei
 „illis

Sæc. XVIII. „illis, qui ea transgrediuntur, servare
A. C. 1740. „impossibile sit. Nonne hac ratiocine
 „Deus omnium bonorum Largitor in
 „Tyrannum transformatur, cui voluptas
 „sit, proprias suas creaturas inique ve-
 „xare, ac cruciare? Imo quid amplius
 „adhuc: nonne hoc idem foret, ac co-
 „gnitionem ab ipsa ratione implantatam
 „de Deo infinite sapiente extirpare, &
 „eidem insani Legislatoris, qui simul
 „velit, & non velit, mandat id, quod
 „adimpleri haud posse noscit, idolum
 „substituere. At hoc falsum & impium
 „est, quippe *fidelis Deus est, qui non
 patitur vos tentari supra id, quod potest
 testis, 1. Cor. 10. v. 13. & Deus sua gra-
 tia semel justificatos non deserit, nisi ab eis
 prius deseratur.* Concil. Trid. sess. 8. c. 11.

„Nota vestro religionis Zelo inju-
 „riam inferrem, Fratres Charissimi,
 „in confutandis ejusmodi blasphemis
 „diutius immorarer, eas vobis detexissis
 „sufficit. Quis enim vestrum credat
 „quod, sicut hujus epistolæ Auctor pro-
 „pugnat, *nulla detur gratia, quæ non
 sit efficax & victrix, eaque sit sine nostræ
 cooperatione efficax.* Ergo juxta hæc
 „principia superflua foret cura nostræ
 „salutis, & Christus Dominus frustra
 „nos hortatus fuisset, ut *vigilemus, oramus,
 & contendamus intrare per angustam*
 stam

stam portam, Luc. 13. v. 24. quippe juxta novam doctrinam ad pietatis exercitia nullam habemus partem ()*. Frustra fidelibus Paulus inculcasset, *mortificate membra vestra, Coloss. 3. v. 5. in vanum ipsemet corpus suum castigasset, ne & ipse reprobus fiat; 1. Cor. 9. v. 27. nam epistolæ encyclicæ Authores novo spiritu illustrati jamjam deciderunt, mortificationem nil nisi jugum esse ad nihil utile (**)*. Abs dubio inter maximas felicitates esse, si quis in dulci quiete otiose contemplari potest, *qualiter gratia in nobis omnia operetur, & quidem sine nobis, cum eam promereri non possimus, nec ei resistere, sed præveniente necessitate illam, dummodo eam habemus, sequi compellamur (***)*. Hæc nempe est severa illa moralis doctrina novæ hujus sectæ: moderatam morum disciplinam simulato Zelo altum incusant, & tamen maximis relaxationibus latissimum aperiunt campum: non aliam admittunt libertatem, quam a coactione, subiiciunt voluntatem prævenienti necessitati: doctrinam de meritis annihilare contendunt, imo affirmant, quod peccaminosa sit superbia credere, quod nobis bonum aliquod imputari valeat. Hæc

D 4 „dogma-

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

(*) Epist. encyclica.

(**) Ibid.

(***) Ibid.

Sæc. XVIII. „dogmata inter se connecti fatemur;
 A. C. 1740. „quippe posito, hominem non esse libe-
 „berum, suamque voluntatem tam ad
 „bonum quam ad malum necessitate
 „trahi, sequitur, illum nil promereri
 „posse, nil boni posse operari, proin-
 „omnia esse indifferentia, talique ho-
 „mimi parricidium idem esse ac marty-
 „rium, & infelix Adæ Filius non ma-
 „gis vituperandus esset, si bestialibus
 „suis passionibus immerfus vivit, quam
 „laudandus, si heroicis exercet virtu-
 „tes. Verbo: sicut necessitas impedit
 „bonorum operum merita, ita necessa-
 „rio omnia excusat scelera.

„Utique nunc cognoscetis arcanum
 „illud mysterium, cujus silentium circa
 „ejusmodi doctrinas Authores epistolæ
 „encyclicæ tam serio commendant, &
 „suis Neophytis novæ doctrinæ funda-
 „mentum, nisi de eorum docilitate, & de
 „illorum sine ulla inquisitione omnia cre-
 „dendi pronitate oppido certi sint, mani-
 „festari severissime prohibent. Ipsemet
 „Jansenius hac in re inviolabile servavit
 „silentium solitus dicere: *Secretum meum*
mihi, occulte propter metum Judæorum.
 „Ep. 25. Pariter Sancyranus hanc si-
 „lentii religionem maximi habuit, eam-
 „que Abbati de Prieres (*) serio injun-
 „xit,

(*) Vid. juratum testimonium Abbatis de Prieres.

„xit, ut de doctrinis eidem propositis ne-
 „mini quicquam revelet, & pariter hæc
 „verba: occulte propter metum Judæorum,
 „adhibuit Jansenius æque ac quondam
 „Manichæi, doctrinam suam non nisi
 „paucissimis electis manifestari voluit,
 „& si forte quidam in arcto deprehen-
 „dantur, suavit, ut ea infacetur, diffi-
 „muletur, æquivoce proponatur, ac de-
 „nique omnino pernegetur (*), imo ne-
 „quidem sibi religioni ducant, Janse-
 „nium, si necessitas urget, & aliter Ec-
 „clesiasticæ censuræ evitari nequeunt,
 „anathematizare. Nempe omnino ne-
 „cessarium erat, ut dolosæ artes ad pro-
 „pagandam sectam præscriptæ magni
 D 5 „mitte-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

(*) Religioni sibi non ducant, doctrinam hanc
 negare ac dicere, se non esse Jansenistas, imo
 nequidem Iprensensem Episcopum nominent in præ-
 sentia eorum, qui ejus nomen & doctrinam
 abhorrent. . . . Primo cavendum est, ne quas-
 dam propositiones, quæ Auditoribus offensionem
 esse solent, proferant. . . . Congregentur ex
 fœderatis pauci, quibus subinde ea manifestari
 possunt, quæ ad firmandam, propagandam, &
 in variis casibus mutandam doctrinam proficua
 sunt. . . . Posteriores, qui se occultos discipu-
 los, quales etiam Christus Dominus habuit, no-
 minant, ita se gerant, ac si indifferentes es-
 sent, aut etiam si necesse est, perinde ac si ad-
 versarii forent.

Sæc. XVIII. „mysterii velamento tegerentur, & si
A. C. 1740. „forte epistolam circularem (*) in cujus-
 „dam adversarii manus devenire con-
 „tingeret, unanimi omnium voce illam
 „ceu confictam proclamare necesse erit.
 „Hac circumspectione probe usus erat
 „San-Cyranus, qui si cuiquam hoc my-
 „sterium confidit, sedulo eidem insinua-
 „re solitus erat, quod si quicquam eo-
 „rum manifestaturus esset, illum palam
 „tanquam mendacem proclamaturus
 „foret: ita caute suam perversam do-
 „ctrinam semper suis ad aurem infil-
 „labat (**).

„Expendite, quæso, propudiosam
 „fallaciam, & quid demum judicabitis
 „de

(*) *Præsens hæc instructio fœderatis Disci-
 pulis tradita fuit . . . hi vero, quibus ea tra-
 detur, rogantur, ne illam ulli communicent,
 nisi de quibus certi sunt, eos vero doctrinæ o-
 more, & contra Adversarios odio firmiter
 conspirare. . . . Si vero hæc præcepta in ho-
 stiles manus incidere contingeret, omnes disci-
 puli tam ore quam calamo, si ita societatis
 nostræ bonum deposcat, ceu supposititia perne-
 gabunt.*

(**) Teste Bellegardio Sanitiensi Archiepi-
 scopo, dum morti proximus erat, & ex ju-
 rato testimonio Cauleti Abbatis, postea Ape-
 mienfis Episcopi.

„de ceteris hypocritis Jansenianæ legi-
 „bus, quæ confæderatis discipulis eo
 „fine impositæ fuerunt, ut *hominum exi-*
stimationem per simulatam saltem exter-
nam morum honestatem sibi concilient (*),
 „Ea arte pariter utebantur Priscilliani-
 „stæ, prout Tillemontius ex S. Patri-
 „bus testatur: paritas nimium adæqua-
 „ta est, nec propterea eam vobis ce-
 „lare possumus.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

*E*apropter, inquit præfatus Au-
 thor (**), *haud obscure dignoscuntur eo-*
rum mores, Priscillianus in facie & in
omnibus suis exterioribus actibus humili-
tatem & modestiam, qua sibi apud omnes
honorem & reverentiam conciliabat, præ-
setulit, verisimile est, ejus sequaces ipsum
in hoc exacte fuisse imitatos; Priscillianistæ
enim pro Viris admodum sanctis, in le-
ctione assiduis, & in corporis maceratione
exercitatis habebantur: idem quoque Au-
 „ctor horum hæreticorum petulantias
 „& pudenda scelera describit, quæ ta-
 „men silentio præterimus, quamvis hor-
 „renda crimina Convulsionistarum ap-
 „pellantium hujus scriptoris penicillo
 „adumbrare possemus: non tamen om-
 „nes Adversarios nostros de ejusmodi
 „scelera

(*) Epist. Circul.

(**) Libr. VIII. pag. 495.

Sæc. XVIII. „sceleribus postulamus; utinam! cete-

A. C. 1740. „ras Tillemontii delineationes illis ap-

„plicare non cogeremur: Priscillianista,
 „prosequitur ille, inter præcipuas leges re-
 „ponebant, sufficere, ut fides in corde sit,
 „quocirca nil frequentius in ore habebant
 „quam jura, perjura, secretum prodere
 „noli: si cum sibi suspectis egerunt, nil nisi
 „probe Catholicum proferebant, nec sibi con-
 „scientiæ ducebant, ut sese occultarent, in
 „ipsum Priscillianum invehere, & cuncta
 „quæ alias ceu sacrosancta sæcæ mysteria
 „venerabantur, anathematizare . . . res-
 „que, quas tamen palam docuerunt, sin-
 „fronte negare. Ex his coloribus facile
 „quidem dignoscetis nostri ævi Novato-
 „res, & præsertim epistolæ encyclicæ
 „Authores: certe tamen in iis minimè
 „genuinos veritatis defensores & Chri-
 „sti Discipulos deprehenditis. Christi
 „doctrina, quæ omnino Divina est, te-
 „nebras non amat, imo potius super to-
 „ta prædicandum est, quod in aure audi-
 „tum, Matth. 10. v. 27. nemo vestrum per-
 „tinetur, ut homicida, aut fur, si autem
 „Christianus, non erubescat, I. Petr. 4. v. 16.
 „qui enim male agit, odit lucem. Joan. 3.
 „v. 20.

„Fallendi ars omnibus hæreticis est
 „communis, teste autem S. Hieronymo
 „est perniciosissima, personata enim no-
 „vitas celeri gressu progreditur, qui
 „reme

„remediis præveniri possit: & non sine æc. XVII.
 „dolore experimur, quot ævo nostro A. C. 1740.
 „animas exterior virtutis splendor, hy-
 „pocrisis & sectariorum simulatio sedu-
 „xerit: si suas doctrinas palam ex-
 „posuissent, & populo aperte propo-
 „suisent, & quod in vanum speretur, Chri-
 „stum pro omnibus hominibus esse mortuum,
 „Deum omnes homines salvare velle, mani-
 „festassent, & si aperte docuissent, reproborum
 „sortem non prævisis demeritis esse decre-
 „tam, certe fideles (ita Auctor epistolæ
 „encyclicæ disertis verbis) ad sibilum
 „hujus serpentis aures obturassent, non alia
 „ipsis relicta laboris mercede, quam omnium
 „ludibrio.

„Hinc merito illis acclamare possu-
 „mus id, quod S. Hieronymus de Pela-
 „gianis epist. ad Cresiph. scripsit: loquere,
 „quod audis, publice prædica, quod secreto
 „Discipulis loqueris. . . . Aliud audiunt
 „cubiculorum tuorum secreta, aliud rostro-
 „rum populi. . . . Non animadvertis, id-
 „circo nos scribere, ut vos respondere co-
 „gamini, & aperte aliquando dicere, quod
 „pro tempore, personis & locis vel loqui-
 „mini vel tacetis. Nolo vobis liberum esse
 „negare, quod semel scripseritis. Ecclesie
 „victoria est, vos aperte dicere, quod sen-
 „titis. . . . sententias vestras prodidisse,
 „superasse est. Patet prima fronte blas-
 „phemia,

Sæc. XVIII. A. C. 1740. *phemia, non necesse habet convinci, quod sua statim professione blasphemum est. . . Eunomiani, Ariani, Macedoniani nominibus separati, impietate concordēs, nullum nobis laborem faciunt; loquuntur enim, quod sentiunt. Sola hæc hæresis est, quæ publice erubescit loqui, quod secreto docere non metuit. . . . Ideo crevit vestra hæresis, & decepistis plurimos, . . . quia semper docetis, semper negatis.*

„Quid vero in Ecclesia magis deplorandum est? Illa a tali numerosa factione impugnatur, quæ suam doctrinam variat, & in proprio suo sinu leprosos filios alit: in medio hostium versamur, quin eos noscere possimus. Quot simplices animæ dolosas eorum casses evitare nequeunt, quia semper causari possunt, se in eis errores imputatos non deprehendisse: forte id verum est, non tamen ad legitimam excusationem valet, hæc ipsa enim est seducendum lex, suorum doctrinam sedulo occultare, imo & si necesse est, pernegare; jam contenti sunt, si in fidelium cordibus contra debitam submissionem erga Ecclesiæ decisiones saltem dubium excitare valent, eo enim obtento in ictu oculi densum aperient velamentum, sub quo impias suas novitates jamjam paratas tenebant.

„His

„His ergo, Fratres Charissimi, dif- Sæc. XVIII.
 „fidere discatis; *ex fructibus eorum co-* A. C. 1740.
gnosketis eos: attendite, quam fideliter
 „illi tam veterum, quam recentiorum
 „hæreticorum vestigia premant. Quis
 „unquam sectariorum acriori odio sta-
 „tum Monasticum a sanctis Patribus am-
 „plissimis celebratum encomiis insecta-
 „tus est? nonne quælibet dictæ epistolæ
 „folia tale odium exhalant? Quo enim
 „impulsu hujus status vilipensionem in-
 „ducere inter se decreverunt? certe ex
 „scriptoribus Catholicis nullum reperio,
 „qui talia molitus esset, a primo tamen
 „sæculo usque ad Calvinum Sectarios
 „fuisse infensos Monachorum hostes, Hi-
 „storia nos docet. Id probe observavit
 „Bellarminus (*): *Hæretici, inquiebat*
ille, dum hanc Ecclesie partem (Mona-
chorum institutum) petunt, ac ut Mo-
nastiam vituperant, portentosa mendacia
quotidie de Monachis fingunt, & quacun-
que oblata occasione in Monachos inve-
huntur, atque eos in odium vulgi rapiunt,
& primarios Antichristi satellites vocant,
non eo certe spectant, ut ordines solum
hominum Religiosorum dissociant, monasti-
cenque e medio tollant, sed ut Ecclesiam
totam hac ratione perturbent ac lacerant,
eamque, si fieri posset, e fundamentis ever-
tant.

(*) In Præfat. ad libr. de Monach.

Sæc. XVIII tant. . . . Neque vero novum est hoc ha-
 A. C. 1740. reticorum bellum adversus Monachos, ne-
 que recens mali dæmonis artificium . . .
 sicut enim, quotquot fuerunt unquam pu-
 scriptores tum sermonibus tum scriptis li-
 bris hoc genus vitæ laudibus in cælum tol-
 lere conati sunt, sic nulli ferme unquam
 hæretici exsiterunt, qui vel nomen Mono-
 chorum patienter audire potuerint. . . .
 Quæ cum ita sint, intelligi profecto facili-
 potest, ita causam Monachorum cum Ec-
 clesie causâ esse conjunctam, ut nemo un-
 quam Ecclesie hostis fuerit, qui non bel-
 lum eodem tempore Monachis omnibus in-
 dixerit &c.

„Profecto, Charissimi Fratres, Jan-
 „senistæ, ut Ecclesiam impugnarent,
 „Monachos diffamarunt, prout sat ma-
 „nifeste apparet ex eorum epistola en-
 „cyclica, & San-Cyrani Abbatis ser-
 „monibus (*) ægris oculis respiciunt
 „subjectionem, quam Monachi erga Ec-
 „clesiam profitentur, quocirca hos in
 „novam formam transmutare decreve-
 „runt. Eo collimabat *sacrum* illorum

(*) Vide juridicum juratumque testimonium
 Abbatis de Pormorant, qui testatur, se quor-
 dam Abbatem San-Cyranum visum ivisse, ip-
 sumque contra Monachos impotenter insurre-
 xisse.

„*systema* (hæc sunt præfatæ epistolæ, feu Sæc. XVIII.
 „ut melius loquar, suæ factionis verba) A. C. 1740.
 „Sed quid hac in re reformare inten-
 „dunt? forte quosdam abusus, quos
 „voluntas ad malum prona subinde dis-
 „seminat, & Ecclesia deplorat? Non,
 „non, Charissimi Fratres, San-Cyra-
 „nus Abbas affirmat, quod *corruptela*
 „non modo mores, sed & multa doctrinæ
 „capita infecerit (*). At hæc ipsa do-
 „ctrina non est alia, quam Ecclesiæ,
 „quam *sacrum eorum systema* petit,
 „quamque eliminare satagunt. Id sat
 „aperte declarat epistola encyclica.

Huius systematis finis est, abusus &
corruptelis, quæ ex ignorantia præstan-
tissimæ doctrinæ S. Augustini subinde in
Ecclesiam irrepsit, obicem ponere. Quid!
 „Ergone Ecclesia ignoraverit insignem
 „S. Augustini doctrinam? Ergo Ecclesia
 „non est *columna & firmamentum verita-*
tis? Nonne omni tempore, ut nos om-
 „nem doceret veritatem, a spiritu sancto
 „animata fuit? Nonne Christus cum
 „suis Pastoribus est omnibus diebus, ut
 „per eos doceret omnes gentes? Ita
 „est, hanc ideam de Ecclesia nobis tra-
 „dunt

(*) Vid. testimonium juratum Abbatis de
 Prieres.

Sæc. XVIII. „dunt sacrae scripturae, Jansenistae au-
 A. C. 1740 „tem longe aliam nobis ideam de Ec-
 „clesia exhibent: id, quod in epistola
 „encyclica continetur, nil nisi synopsis
 „est eorum, quae fusius San-Cyranus
 „Abbas exposuit: *A Deo mihi revelatum*
 fuit, ait ille (*), nullam amplius exstantem
 Ecclesiam, quinimo jam plus quam quin-
 que vel sex præterfluxere sæcula, a quibus
 nulla amplius existit Ecclesia: antea
 hæc tempora Ecclesia similis erat ingenti
 fluvio limpida aqua uberrimo, nunc
 vero, quod Ecclesiam dicimus, lutum est
 canalis est quidem idem, non item aqua.
 Deus quidem Ecclesiam suam ædificavit
 super petram, ast tempus est ædificandi
 & destruendi: antehac erat ejus sponsa,
 nunc autem adultera & scortum, quocir-

(*) Consule vitam S. Vincentii a Paulo ab
 Abbellio Ruthenarum Episcopo descriptam
 idque de verbo habetur in testimonio Abbatis
 de Pieres, & in epistola Abbatis San-Cyrani
 ad Dominum de Range: *Nec plura addo, per-
 bene quippe scio, moderationem esse salem ve-
 ritatis æque ac aliarum virtutum: sufficit, mihi
 nihil aliud scire velle, quam quod Ecclesia ante
 te duodecim sæcula docuit quapropter
 omnis alia doctrina, qualiscunque demum sit,
 falsa est & ad nil, quam ad corrumpendos mo-
 res apta: & plane corruptos Christianorum
 mores nulli alteri causæ imputare valeo.*

ca eam repudiavit, voluitque, ut fidelior
 eidem subrogetur. Ad hasce blasphemias
 contra Christi Sponsam effusas
 „tinnient ambæ aures vestræ, & Ec-
 „clesiæ doctrinam emendandi consilium
 „ab hoc Abbate propositum detestabi-
 „mini. Jam ad hoc præluferunt Luthe-
 „rus & Calvinus, & merito ejusdem
 „loquelæ fuit ille, qui ejusdem mentis
 „cum ipsis erat, unde haud mirum vo-
 „bis videbitur, audire encomia, qui-
 „bus Epistolæ encyclicæ Auctores Pro-
 „testantium molimina amplissime cele-
 „brant: hæc enim nil nisi echo sunt eo-
 „rum, quæ Abbas San Cyranus præci-
 „nuit: *Synodus Tridentina*, inquit illi,
non est legitima (*); Abbas vero ait: *Nil*
mihi dicatis de Concilio Tridentino, illud
nil nisi Pontificis & Scholasticorum con-
tentionis & factionis spiritu turgidorum
congregatio erat. Enimvero tam præ-
 „clare de sacrosancta hac Synodo sen-
 „tire debet ille, qui Dordraceni Con-
 „ciliabuli decretis de prædestinatione
 „& reprobatione suffragatur, uti Jan-
 E 2 „se-

Sæc. XVIII.
 A. C. 1749.

(*) Vid. vitam S. Vincentii a Paulo, nec-
 non juridicum testimonium Abbatis de Prieres,
 & juratum Langenensis Episcopi, & Belle-
 gardi Sanitiensis Archiepiscopi ante obitum
 suum.

Sæc. XVIII „senius in sua Epistola ad San. Cyr
 A. C. 1740. „num (*).

„Horum Prædecessorum vestigi
 „Posteri fideliter presserunt, atque
 „eorum moribus satis elucet, quam
 „ne affecti sint erga Protestantium Re
 „ligionem. Postquam enim ipsi inju
 „(ut eorum verbis utar) a Romana Sæ
 „& Episcopis damnati, & a Regibus
 „nostris dire vexati fuere, ad regione
 „omnibus sectis (excepta vera) pervia
 „emigrare non erubuerunt. Cur a
 „tem hanc, cujus schisma & error
 „hodieum amare dessemus, ceter
 „prætulerunt? Ergone nulla alia
 „pererat regio Catholica, in qua
 „ctam fidem nostram profitendi libert
 „viguisse? Forte veritas nullibi, qu
 „in libero errorum diversorio repe
 „potest?

„Ergone eo tempore, quo Unive
 „Europa contra Galliam conspirab

(*) *Absolutum est Dordracenum Concili
 „cujus decreta jamdudum Belgico idiomate ad
 „nus habeo, latine autem acquirere non po
 „Circa prædestinationem & reprobationem
 „Catholica doctrina perfecte conspirant, cu
 „asperiora Calvinii eliminant. Vid. Epist. S
 „Cyrani an, 1620.*

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„veri Catholici tutum nullibi asylum re-
 „perire poterant, quam in hæresis cen-
 „tro? Ast cedamus Jansenistis, jam o-
 „lim cogitabant, & inter se concludere
 „erant, se ad Insulam Strandiam rever-
 „suros (*), notum quoque est, illos
 „jam tum supremam jurisdictionem sibi
 „vendicare molitos fuisse. Felix plane
 „fuiſſet Ecclesia, si hæc fex populi ad
 „unum septentrionalem angulum con-
 „fluxisset, ac deinceps Ecclesiam non
 „infestasset.

„Attamen in hac Insula eorum Ze-
 „lus sat amplum abs dubio non repere-
 „rat campum; minus commodus eis vi-
 „debatur hic locus ad cælestem suam
 „doctrinam ad vota propagandam, ap-
 „tior erat asylius Hollandia, ubi quiete
 „nullibi speranda potiuntur: ibi eorum
 „Sancti alibi vexati a Vaticani fulmine
 „tuti sunt, ibi Quesnellus e carcere pro-
 „fugus & a Mechliniensi Archiepiscopo
 „damnatus sibi sepulcrum elegit. Hi
 „sunt novæ sectæ Martyres & Sancti,
 „primævæ tamen Ecclesiæ Sanctis vel
 „maxime abſimiles: nempe in Hollan-
 „diam Monachi Apostatæ non sine ma-
 „ximo

E 3

(*) Vid. Codicil. Domini Nicolle ad 4. Jun.
 1695. & acta Notariorum Boucheri & Lor-
 mieri de an. 1678.

Sæc. XVIII. „ximo Christiani Orbis scandalo e suis
 A. C. 1740. „Monasteriis profugi secesserunt, per
 „inde acsi in Ecclesia nulla alia Catho
 „lica extarent monasteria: ibi tandem
 „id est in hæresis centro primæva Jan
 „senistarum Ecclesia sub Protestantium
 „patrocinio perfecte erecta fuit (*), &
 „qui

(*) *Domine ac amice fidissime!*

Utramque epistolam nuper ad me datam summa lætitia recepi, edoctus ea, quæ Hollandiæ Ordines in Sebasteni favorem agere decreverunt: utinam Romanis ad exemplum deserviret. Epist. P. Vanhamme in judicii actis contra P. Quesnellum p. 135.

Nunc vero salus nostra satis æstimari nequit, postquam Ordines Fæderati nostri Protectores evasere, jamjam edictum promulgarunt, quo eorum subditos Romam evocare interhibitum: Nuntios quoque Pontificios, qui Pæpæ vices gerunt, ingressu in Hollandiam interdiciunt, nisi legitimo modo selecti. Et ab eorum Legatis admissi sunt. Epist. Vanerkeli in præfatis actis pag. 135.

Ita ea omnia percepi, quæcunque in Sebasteni favorem percipi possunt. Fæderati Ordines priora mandata atque edicta recentiore firmarunt, quo rursus omnem jurisdictionem Cæcilio interdiciunt. . . . Egregie contra omnes Nuntii assultus hoc propugnaculum erectum fuit. Ep. Drioti ibid. p. 150.

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

„quidem per schismaticam consecratio-
 „nem cujusdam existimati Ultrajecten-
 „sis Archiepiscopi, adstipulante quodam
 „Episcopo jam dudum per Christi Vica-
 „rium ab omni sacra functione suspenso:
 „ut vero his robur accederet, communi
 „consilio decretum, sacrae Sedis man-
 „dato edictum Ordinum Fæderatorum
 „opponere. *Cras, ajebat quidam Jan-
 „senista (*)*, nobis consignabitur *Hollandiæ
 edictum, quo Breve Pontificium contra Se-
 bastenum ceu seditiosum & infame scrip-
 tum ab Ordinibus declarabitur ac pro-
 scribetur. Hollandi, inquiebat alius (**)*,
 prudentissime agunt, quieti incedunt, nec
 ullo Romanæ Curia decreto turbantur,
 si alibi idem fieret, brevi Roma oculos ape-
 rirret, & deinceps tales insanicæ partus non
 ederet. Ita nempe Protestantium Prin-
 „cipum decreta rejectis Pontificum Bul-
 „lis ad rescuscitandum Ultrajectensem
 „Archiepiscopatum a sæculo & amplius
 „suppressum opem ferre debuerunt.
 „Hæc perpendite, & videbitis, quali-
 „ter hi Novatores tandem schismati po-
 „stremam admoverint manum: quid
 „enim aliud, quam Ecclesia schismatica
 E 4 „est

(*) Epist. Praweli Secretarii apud P. Ques-
 nel. p. 145.

(**) Epistola Domini Lenoix Canonici Pa-
 risiensis ad B. V. ad P. Quesnel. p. 153.

Sæc XVIII. „est illa, quæ cum sacra Sede, omni-
 A. C. 1740. „busque legitimis Episcopis nullum ha-
 „bet nexum, nec alteri fulcro, quam
 „Ecclesiæ hostium patrocínio innititur,
 „quibus nil magis volupe est, quam Al-
 „tare contra Altare erigere, & si fieri
 „posset, Catholicum nomen penitus e-
 „vertere. Sub horum patrocínio insu-
 „per suum schisma latius diffundere sa-
 „tagunt, dum plures adhuc Episcopos
 „sibi consecrant. Nec ulli mirum vi-
 „deri debet, Protestantes Principes Jan-
 „senistis favere; utique ejusmodi favori-
 „eis debebatur, ac æqua est retributio
 „illius existimationis ac indulgentiæ,
 „qua Jansenistæ opiniones *reformatæ*,
 „sic dictæ, Ecclesiæ sovent: ut vero
 „tanta beneficia demereretur illa secta,
 „quæ rigidam morum disciplinam us-
 „que ad excessum in Francia deprædi-
 „cat, ad tantam submissionem descen-
 „dit, ut etiam Hollandis usuram con-
 „cederet, & Dominus Thierry, post-
 „quam usuram ex se nihil peccamino-
 „sum esse supposuerat, nisi proximo v. g.
 „in necessitate vel paupertate damnum
 „inferatur, accerrime insectabatur eos
 „qui tam licitæ negotiationi sese oppo-
 „nendo totam Jansenii sectam disci-
 „mini, & perdendæ benevolentia Or-
 „dinum periculo exponunt. Insuper et
 „ejus epistolis elucet, hujus quoque
 „sen

„sententiæ omnes Hollandiæ Jansenia- Sæc. XVIII.
 „nos Clericos fuisse (*). A. C. 1740.

„Ex eadem fervida erga Protestan-
 „tium Religionem inclinatione abs du-
 „bio pariter oritur, quod Sacramento-
 „rum administratio in nova hac Eccle-
 „sia in idiomate Belgico (**) fiat, &
 „transfogæ Monachi, de quibus supra
 „dictum, unanimi suffragio B. V. Ma-
 E 5 „riæ

(*) *Van-Erkelus Decanus & quidam Cano-
 nici ac Parochi acriter urgebant, ut ea, quæ
 ipsi de hoc argumento. scilicet de usura, pro-
 nuntiassent, scriptotenus vulgarentur. . . Nunc
 sermo est inter Parochos, decrevisse Archiepi-
 scopum, ut in Republica jam dudum per pa-
 trias leges in hac republica approbata con-
 suetudo usuras accipiendi sine hæsitatione om-
 nique rigore prohibeatur. . . . Ast Villierus
 eidem exposuit, si rei insistant, universum Cle-
 rum turbatum iri, seque omnes Catholicos, id
 est Jansenistas, a se alienaturum, insuper ad-
 versus se omnes Reipublicæ Magistratus, &
 præcipue Ordines excitaturum; inde vero gra-
 via timenda esse mala. Epist. Thierry ad D.
 Petitpied die 7. April. 1728. in Regia Biblio-
 theca asservata.*

(**) Vid. epist. Domini de Vaesel in actis
 Jud. P. Quesnel. p. 103.

Sæc. XVIII. „riæ (*) & defunctorum Officium, ut
 A. C. 1740. „pote cujus usus nonnisi mollioris Di-
 „sciplinæ studio in eorum institutum in-
 „vectus fuisset, deinceps penitus abro-
 „gare decreverint. Digni sane suæ A-
 „postasiæ fructus! Jam a prima origine
 „Jansenistarum secta circa plurimos fi-
 „dei nostræ articulos se Protestantibus
 „favere ostendit, nec frustraneum erit,
 „horum quosdam particulariter tangere
 „simulque observare, Reformatæ Reli-
 „gionis sectatores eis mirifice applau-
 „diffe; hi tamen Jansenistis multo sinceriores
 „sunt & circa opinionum nobis
 „contrariarum discrimen valde consen-
 „tiunt, ac propter eorum candorem lu-
 „bentius cum eis hac in re agimus, eos-
 „que ad Ecclesiam, a qua eorum Majo-
 „res excefferunt, facilius reducimus.
 „Res longe aliter se habet cum Janseni-
 „stis, hi enim præter contumaciam ha-
 „bent affectatam simulationem, unde
 „dum eorum errores impugnamus, prius
 „eos convincere cogimur, quod hæc
 „vel illa doctrina reipsa ab eis propu-
 „gnetur. Si alteram epistolam ency-
 „clicam, quæ cum illa vobis exhibenda
 „una eademque erat, & cujus duntaxat
 „synopsin

(*) Epist. Cellieri ad Cametum die 1. April.
 1728. & Epist. Lnigi ad Gaudronum 1. Maii,
 itidem asservata in Bibl. Reg.

„synopsin Author Historiæ Constitutionis Sæc. XVIII.
 „exhibuit, ad manus haberemus, alia A. C. 1740.
 „argumenta, quibus Jansenistas Prote-
 „stantium religioni esse addictissimos
 „probemus, adducere superfluum fo-
 „ret: ast ex aliis sectæ libris hanc in
 „rem multiplex nobis suppeditatur ar-
 „gumentum.

I. „Hamon Porturegiensis Medicus
 „in suo libello per Dominum Nicole ap-
 „probato Confessionis necessitatem pe-
 „nitentis annihilare videtur; docet e-
 „nim (*), *Medicinam nostram esse fidem,*
eamque tam efficacem sanandi vim habere,
ut non modo a peccatis liberet, sed om-
nia nobis tribuat, quæ a fructuosa abso-
lutione sperari possunt.

II. „Idem Medicus fidem ad pecca-
 „torum nostrorum absolutionem suffi-
 „cere, summa fiducia pronuntiat, dum-
 „modo, inquit, *cum quodam Viro pio*
quandoque conferendi opportunitatem ha-
beam, quamdiu vellem, Confessario haud
opus haberem (**).

„Vittus quoque in epistola ad Ar-
 „noldum die 11. Julii 1681. tradit, alio
 tem-

(*) Tractatus de pietate ad solatium Monia-
 lium Portu-Regiensium Authore D. Hamon p.
 123.

(**) Idem ib. p. 98.

Sæc. XVIII. *tempore nil aliud occurriffe, quam exiguum*
A. C. 1740. *numerum eorum peccatorum, quæ hodie*
lethalia vocantur, & per Sacramentum
pœnitentiæ aboleri solent, cetera peccata
per bona opera dimitti.

III. „Et si Arnaldo fides (*) hodie
 „dum non amplius necesse est numerum
 „vel circumstantias speciem mutantem
 „confiteri. Verbo, ex mente hujus Ab-
 „batis, & P. Seguenoti, absolutio sa-
 „cramentalis annexam non habet gra-
 „tiam, sed duntaxat declarat, quod il-
 „lam anima per contritionem receperit (**).
 „Iidem quoque errores circa
 „pœnitentiam referuntur in synopsi epi-
 „stolæ encyclicæ a Sistaricensi Episcopo
 „facta (***)).

IV. „Non minus abominanda est
 „doctrina Jansenistarum de Sacramento
 „Altaris (****); in præfata enim syno-
 „di

(*) Ep. ad P. Maignardum Oratorii Sacerdotem.

(**) Epist. Abbatis San-Cyrani ad Lageam P. Seguenot. l. 10. de sancta Virginitate a Sobona proscripta.

(***) In Sacramento pœnitentiæ clavium potestatem, ejusque efficaciam evertunt, tenent enim, peccata jam ante absolutionem fuisse remissa. pag. 90. lib. 5.

(****) Ib. l. 5. p. 89.

„psi habetur, juxta ipsos *Corpus Christi* Sæc. XVIII.
nec per fidem, nec per signum (uti docent Calvinistæ) A. C. 1740.
nec etiam vere & realiter ad-
esse, uti Romana Ecclesia docet. Et juxta
„Caillyum Cadomensem Parochum, in
hoc Sacramento nil aliud est, quam panis,
qui per animæ suæ conjunctionem cum pane
fit Corpus Christi ().*

V. „Hamonus vero ad abnegandum
 „hoc Sacramentum æque dispositus e-
 „rat, ac ad eliminandum Sacramentum
 „pænitentiæ (**): toties, inquit ipse, ad
 „mensam Domini accedimus, quoties ama-
 „mus, sed non semper amamus, dum huic
 „mensæ appropinquamus, & quod plus est,
 „dum alios cælesti hoc cibo frui cernimus,
 „nos in sanctiore animi revolutione su-
 „mus, quam illi, qui realiter hunc cibum
 „sumunt, & tunc plus accipimus, quam illi.
 „Ex his Delincurtius in sua epistola die
 „21. Octob. 1690. necessario infert, fre-
 „quentioris Communionis abusum me-
 „rito a probatis Confessariis reiici.

VI. „Non equidem Jansenistæ cum
 „Calvinistis palam docuerunt, justifica-
 „tionis gratiam nunquam amitti: Bour-
 „daillius

(*) Vid. libr. Cailly sub titulo: Durandus
 notis illustratus, necnon Nesmondi Bajocen-
 sis decreta die 30. Martii 1701.

(**) Lib. cit. p. 226 & 227.

Sec. XVIII. „daillius tamen docuit: pleraque peccata,
 A.C. 1740. de quibus ait Apostolus, quod qui talia
 agunt, Regnum Dei non possidebunt, &
 quæ adversantur expresse præceptis Deca-
 logi, mortalia dici posse . . . Id tamen
 intelligi posse adhibito temperamento, ut
 qui plane repugnantes ac velut inviti ista
 perpetrassent, aut gravis mali impendentis
 metu aut pœna libidinis abrepti, ita ut
 ab istis angustiis liberati acri dolore tan-
 gerentur ob commissum peccatum, tam certo
 affirmari non potest, excidisse illos gratia
 aut incurrisse pœnam damnationis. . . .
 Hoc temperamentum naturaliter consequi-
 tur ex doctrina S. Augustini (*).

VII. „Pariter statum Monachalem
 „non penitus reprobarunt, Seguenotus
 „tamen decidit, statum Matrimonialem
 „æque purum ac perfectum esse quam
 „Virginalem, & Religiosa vota nil per-
 „fectius quam communem perfectionem
 „complecti (**).

VIII. „Nec etiam venerationem
 „Sanctorum omnino extirparunt, Ca-
 „storienfis tamen Episcopus docuit, nos
 „San-

(*) Hæc propositio est centesima decima
 quarta ex illis, quas Clerus Gallicanus anno
 1700. damnavit.

(**) Vid. tractatum de sancta Virginitate a
 Sorbona damnatum, pag. 6 & 18.

„Sanctis in cælo regnantibus eundem Sæc. XVIII.
 „debere cultum, quem justis in hac ter- A. C. 1740.
 „ra agentibus deferimus (*). Beata
 „Virgo juxta hos sectarios non amplius
 „tanquam Mediatrix & Advocata invo-
 „cetur, nec dicatur illam esse *Matrem*
misericiendiæ, nec respiciatur ad excessiva
encomia eidem a S. Patribus attributa (**).
 „Tandem juxta D. Di Ligny epistolam
 „die 2. Oct. 1699. *Ecclesiæ acceptissimum*
foret, si omnes coronæ Marianæ, scapu-
laria, ceteræque confraternitates non mo-
do reformarentur, sed penitus exulare ju-
berentur, cum nonnisi insanæ sint devotiun-
culæ, quæ magis de comico, quam de so-
lida pietate habent.

IX. „Insuper ex synopsi epistolæ en-
 „cyclicæ ad Rothomagensis Monialem
 „a P. Quesnello transmissæ elucet (***)
 „novos hosce *Discipulos privatis Missis nun-*
tium mittere, nec dari preces pro defun-
ctis, quæ non item essent pro vivis: in
altera vita non dari purgatorium, scele-
ratos Sacerdotes desinere esse Sacerdotes.

X. „Affirmat San-Cyranus ep. 93.
 „per *Ordinem Sacerdotalem non imprimi*
characterem indelebilem, Tandem etiam

XI. „Im-

(*) Tract. de cultu Sanctorum.

(**) Salutaria monita B. V. ad indiseretos
 suos cultores.

(***) Historia Constitutionis p. 89 & 90. l. 5.

Sæc. XVIII.

A.C. 1740.

XI. „Impetunt indulgentias, quas
„quidam Jansenianus Scriptor fabulo
„sas liberalitates appellat (*).

„Hæccine est vox Ecclesiæ Catho
„licæ, vel non potius recentiorum hæ
„refum loquela? Ast prosequamur pa
„ralellum; agitur enim de re maxim
„momenti.

XII. „Etsi Jansenistæ summo Ponti
„fici Primatum nondum palam abnega
„re ausi sint, Jansenius tamen sine hæ
„sitatione illum habuit *pro re nullius fer*
„*me momenti.* ep. 22. ejusque sectatores
„jam centies ac centies propugnarunt
„Papam nil amplius esse quam inter Ep
„scopos primum (**). Tantum ab eis ab
„est, ut Divinam ejus jurisdictionem,
„cujus omnes Christiani ei obedire tener
„tur, agnoscant, ut potius visibilis Capit
„supremi dignitatem usque ad officium
„*Generalis Inspectoris* deprimerent (***)
„Equidem nondum aperte pro mon
„Protestantium asseruerunt, Papam esse
„Antichristum, Vittus tamen in sua ap
„pelle

(*) Thefes Theologicæ Francisci de Va
Vianen.

(**) Vid. appellationem ad universam Eccle
siam & Synodum Domini Thierry, quæ
servatur in Regia Bibliotheca.

(***) Thierry ibid.

„pellatione Bullam *vineam Domini* appel- Sæc. XVIII.
 „lare non erubuit, *dignam, cui adveniens* A. C. 1740.
 „*Antichristus coronidem imponat.* Hunc
 „etiam Dominus Thierry petulantia su-
 „peravit, dum Alexandri VII. formu-
 „lam nuncupavit *ſchedam diabolicam* (*),
 „& Constitutionem *opus Diaboli*, qui
 „per os Pontificis locutus est.

XIII. „Hucusque Jansenistæ haberi
 „gestiebant, perinde acsi de infallibili-
 „tate Ecclesiæ plane persuasi essent: ast
 „æque indociles ac Protestantes affir-
 „mant, *abominationem nostro ævo in Ec-*
 „*clesia omnino communem esse, Christum*
 „*unacum veritate sua a Papa & Episco-*
 „*pis anathemate percussum esse, prout olim*
 „*Caiphas fecisset*, nullum aliud remedium
 „præveniendi excidium Ecclesiæ super-
 „esse, quam *conversionem Judæorum*, qui
 „veram fidem ad suam puritatem revo-
 „cabunt. Ejusmodi blasphemias turget
 „illud scriptum, quod sub titulo: *Ex-*
 „*ercitationes pro veritatis amicis*, non ita
 „pridem in nostra Diœcesi divulgatum
 „est. Longius adhuc processit animosi-
 „tas San-Cyrani; ait enim, sexto ab-
 „hinc sæculo Ecclesiam in sua desola-
 „, tione

(*) Idem in epistola ad Generale Definito-
 rium Congregationis S. Vitoni.

Sæc. XVIII. „tione fordescere (*), nec dubitat pro
 A. C. 1740. „ferre, quod ipsemet Deus illius sit Au-
 „thor, & eam ipse everterit (**).
 „que ac olim Protestantes a Papa &
 „piscopis proscripti, etiam Jansenisti
 „ad œcumenicum provocant Concilium
 „nec hi illis ad subjectionem proniores
 „sunt; docent enim, Concilii decisionem
 „metiendas esse juxta effectus, quos in aliis
 „teris Ecclesiis operantur, eoquod Episcopalis
 „confirmacionis auctoritas a suorum
 „fidelium consensu dependeat (***)). Ea
 „caussa postulant, ut Synodus suarum
 „decisionum argumenta ex S. literis & tra-
 „ditione petita adjungat, cum illa ad fidelium
 „instructionem oppido necessaria sint (****).
 „nempe ad hoc erunt necessaria, ut Synodus
 „nodi decisionem ad arbitrium suum
 „approbare, vel reiicere valeant.

XIV. „Etsi Jansenistæ Ecclesiæ
 „disciplinam aggredi nondum præsump-
 „serint, majori tamen audacia propo-
 „serunt, nunc gratiam & beneficium
 „anathematizari: hoc solatio suos veritatis
 „amicos lactabant. Denique Jansenisti
 „su-

(*) Idem in epist. 18. Jun.

(**) Abellyus in vita S. Vincentii a Paulo

(***) Vid. juramentum Abbatis de Priore
 & Cauleti & ep. SanCyrani supra citatam.

(****) Libr. de testimonio veritatis p. 95 & 96

„suis Regibus bellum inferre nondum
 „ausi sunt, *conantur tamen* (uti patet ex
 „epistola D. Thierry ad Petitpied 1. Sept.
 „1712.) *Reges nostros eo adigere, ut nec*
ipsi nec eorum Prætores ultra S. Augu-
stini Discipulos tam inique vexare valeant,
uti hætenus fecissent ()*, quinimo Lovar-
 „dus suæ factionis hominibus insinua-
 „bat, rem jam eo deductam esse, ut se-
 „se adversus tempora & Principes ferro
 „& igne armare, necessarium sit (**).
 „Ut vero ad hanc seditionem subdito-
 „rum animi magis inflammarentur,
 „Grossus in famoso suo libro *de excidio*
libertatum Ecclesie Gallicanæ pag. 344.
 „asseruit, *potestatem ad administrandum*
Regnum necessariam verius penes Commu-
nitatem quam Regem esse, & populum pro
 „novæ doctrinæ defensione armatum nil
 „aliud moliri, quam potestatis sibi jam
 „aliunde competentis usum. Nonne
 „hæc sapiunt illum seditionis spiritum,
 „quem Bossuetus jam olim Calvinistis
 „tam solide exprobrabat? *Annot. V. in*
 „*Protest.*

„Et quandonam finis foret, si pa-
 „ralellum nostrum usque ad suum ter-
 F 2 „mi-

(*) Epist. Thierry asservata in Bibl. Reg.

(**) Idem ad D. Petitpied 1. Sept. 1712. &
 epist. Lovardi die 29. Oct. 1727. quæ in Bibl.
 Reg. asservatur.

Sæc. XVIII.
 A. C. 1740.

Sæc. XVIII. „minum producere vellemus; nec ta-
 A. C. 1740. „men præterire valeo memorabilem ca-
 „sum, quem ipsemet didici a Viro, qui
 „ipsum hujus conjurationis olim com-
 „plex erat, priusquam Deus ipsius ocu-
 „los ad erroris cognitionem aperuerat:
 „rem propriis docti hujus Præsulis, qui
 „Historiam Constitutionis conscripsit,
 „verbis referam, ut narrationi major
 „constet fides. Aliud, sunt ipsius verba,
 vobis narrabo, quod vix credi posset, nisi
 acta authentica loquerentur. Iniere con-
 siliium Appellantes se cum Anglicana Ecclesia
 conjungendi, Dupinus ob exotica sua prin-
 cipia famosus Sorbonæ Doctor hanc in rem
 integrum conscripsit tractatum. Jam du-
 dum innotuerat, arctum sædus & frequens
 epistolare commercium cum Cantuariensi Ar-
 chiepiscopo foveri: tandem detecta fuit ab-
 ominanda conjuratio, qua magis detestan-
 dam Catholicus Doctor in fidei rebus nun-
 quam conflare potuisset. Die 10. Junii
 1719. me præsentem in mandatis datum,
 ut in Dupini ædes irrumperetur, omnia-
 que ejus scripta interciperentur, quæ, cum
 illico fuissent collecta, ad Regium Pala-
 tium, ubi tum præsens eram, delata fuere.
 In his legebatur, quod Catholici nostri
 Principes, salva sanæ doctrinæ integritate,
 sese cum Ecclesia Anglicana conjungere va-
 lerent, quod auricularis Confessio abrogari,
 realis transsubstantiatio in Eucharistia dis-
 simulari

Sæc. XVIII.

A. C. 1740.

simulari, Religiosorum vota dissolvi, cæli-
batum Sacerdotum tolli, quadragesimale
jejunium & abstinentia aboleri, Pontifici
obsequium abnegari, omne commercium cum
eo, ac obedientia erga ejus decisiones ab-
dicari queat. Hoc consilium Jansenistæ
„adhucdum in sinu fovent, & Thierryus
„in sua Epistola die 24. April. 1718. ex-
cogitabat media, quibus Lutherani, Cal-
vinistæ, Angli & Græci Schismatici cum
Ecclesia conciliari, & impedimenta, quæ
Romana Curia opponit, e medio tolli pos-
sent Nonne bene diximus, Charissimi
„Fratres, Jansenii Affectas Protestan-
„tium religioni valde propensos esse?
„imo parum adhuc diximus, Calvinia-
„næ enim sectæ Ministelli præfatum Jan-
„senianæ factionis affectum erga Prote-
„stantes, æque ac hujus sectæ affinita-
„tem cum altera probe cognoverunt, &
„insuperhabitis levibus velitationibus
„quandoque inter se commissis appro-
„barunt, ac sese obstrictos propterea
„professi sunt: ipsa etiam encomia, qui-
„bus Jansenii doctrinam, ejusque asse-
„clas honorarunt, luculentum sunt præ-
„stitæ gratitudinis testimonium. In rei
„veritatem nonnulla adducam specimi-
„na, si enim vestrum nonnulli forte de
„hac secta nimis honorifice sentirent, sua
„præjudicia hoc remedio corrigere po-
„terunt. Videtur quidem, inquit Delin-

Sæc. XVIII. „curtius Præco Calvinianus in responso
A. C. 1740. „ad Hassiæ Landgravium pag. 340. quod
*Jansenismus horrenda sit hæresis, Divi-
 næ gratiæ capitalis hostis: ast reipsa nil
 aliud nisi purum est Evangelium de gratia
 Dei in Christo Jesu, prout eam Paulus
 Apostolus annuntiavit. . . Hæc Jansenis-
 mus insulse & contumeliose vocatur, cum
 tamen Jansenius Yprensis Episcopus om-
 nia ea, quæ sparsim in variis D. Augu-
 stini libris habentur, duntaxat in unum
 collegerit. Nec minus benigne sese ex-
 „pressit Labadius, dum in quadam epi-
 „stola ad Jansenistas sic scribit: proposita
 doctrina de prædestinatione & gratia, pro-
 ut eam Jansenius explicat, & eam solis
 fidelibus competere ait, veræ, pura & ge-
 nuina est reformatæ Ecclesiæ doctrina: dif-
 ficultas a Jansenistis adhuc superanda non
 in eo versatur, ut cum Calvinistis frater-
 nam ineant unionem, sed ut fateri cogan-
 tur, se jam esse Fratres.*

„Nemo ignorat fatum, quod a quo-
 „dam factionis Antesignano compositus
 „Catechismus de gratia subiit: vix e-
 „nim famosus hic liber in lucem prodit,
 „cum illum mox Samuel Maretsius Gro-
 „ninganus Præco in suum idioma trans-
 „tulit, & in præfatione libello præfixa
 „hujus doctrinam velut propriam suam
 „adoptavit, nilque hæsitans dixit, ea
 „quæ

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„quæ in hoc Catechismo contineren-
 „tur, eandem, quam reformata Eccle-
 „sia profiteretur, esse doctrinam: & fa-
 „ne id nemo alius ipso certius dicere
 „poterat, unde etiam hunc librum stre-
 „nue defendit: nemo miretur, ait ille (*),
 „quod ego Calvinista & juratus Sedis Ro-
 „manæ hostis, illorum, qui specietenus huic
 „Sedi sunt addicti, causam in me susci-
 „piam non modo erga Jansenistas
 „hac in re indulgentes sumus, sed & Re-
 „formatis favetur, utpote qui circa quin-
 „que propositiones ejusdem sunt sententiæ;
 „quippe hac in re iisdem utimur fontibus,
 „scilicet S. Scriptura & S. Augustino, qui
 „in hac controversia æque pro nobis ac pro
 „vobis stat, postquam Jansenius illum ad
 „suam p-rtraxit sententiam. Alibi Samuel
 „Maretsius Jansenistas modo, quo sane
 „plus æquo hodie in rem suam utuntur,
 „adhortatur, eisque acclamat (**):
 „Macte animo, eruditi ac generosi Jansen-
 „istæ! in faciem resistere ausi estis Ponti-
 „ficibus, qui in Jesuitarum suorum gra-
 „tiam totum Pelagii errorem impie ac ne-
 „farie patrocinio suo dignati sunt, dam-
 „nan-

F 4

nan-

(*) Postrema apologia Samuelis Marets in
 defensionem S. Augustini & Jansenistarum con-
 tra Papam & Jesuitas.

(**) Synopsis veræ & Catholicæ doctrinæ
 de gratia.

Sæc. XVIII. nantes doctrinam, quæ fidei Divinæ est.
 A. C. 1740. „Nec aliter de Pontifice sensit Malpai-
 „fius, qui illum *Generalem Præpositum*
Semipelagianorum appellitabat (*). Ea-
 „dem effatus est Henricus Otius Tigu-
 „rinus Præco ac Theologus, dum in
 „suo sermone, typis edito Jansenistas
 suos ita alloquitur: *Legite attente Lug-*
dunensem fidei confessionem facile cer-
toque perspicietis, quod vester Catechismus
de gratia nec plus nec minus asserat: si ve-
stra subsistit doctrina, peribit Papa. Non-
ne iisdem armis impugnatis Jesuitas, qui-
bus Pelagianos? nonne verissimum est, Pa-
pam & Jesuitas nonnisi unum corpus & a-
nimam esse? Ita nempe Jesuitæ ad Pro-
 „testantium dicteria jam ita obcallue-
 „runt, ut hodiedum injurias, quibus
 „eos Jansenistæ unacum suo grege im-
 „petunt, tranquilla mente devorare af-
 „suescant. Beati sunt, quamdiu ea-
 „dem patiuntur, quæ supremum Eccle-
 „siæ Caput & totum Pastorum Corpus
 „sufferre coguntur. Jurieus Ministellus
 „ægerrime fert, quod Jansenistæ suam
 „doctrinam cum Calviniana consentire
 „negent: *Jansenistæ*, inquit ille (**),
circa doctrinam de gratia nobiscum perfecte
sentiunt, dum autem nobis appropinquant,
 noi

(*) Vid. librum, cui titulus: *Clavis arcana.*

(**) Spiritus Arnaldi pag. 4, tom. II.

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

nos ab ipsis avertere quæerunt, utque se non esse Calvinistas persuadeant, ejusmodi opinioniones nobis affingunt, quas non modo non tenemus, sed & quas ipsimet a nobis oppido alienas esse non ignorant.

Jansenistæ, inquit Bayle (*), omni contentione propugnant, se non esse Calvinistas, omnesque artium fontes & discriminis modos excogitant, ut id saltem verosimiliter persuadeant.

„Denique in uuiversa Europa nostro ævo notum est, quanto applausu liber de testimonio veritatis a Protestantibus fuerit receptus; doctus etiam Basnagius, qui utique Calvinistarum dogmata sibi sat perspecta habuit, luculenter demonstrabat, hujus libri Auctorem Reformatorem doctrinas omnino tanquam suas adoptasse: hinc in ejus rei argumentum librum edidit, inscriptum: *Unitas, visibilitas & auctoritas Ecclesie & veritatis per Constitutionem eversa*. In hoc libro hic Præcofusius, & luce meridiana clarius ostendit, quod Auctor libri de testimonio veritatis omnia Catholicorum dogmata de infallibilitate Ecclesie evertat. Quid validius his elogiis excogitari poterit?

F 5

„sed

(*) Vid. vita S. Vincentii a Paulo descripta ab Abellio.

Sæc. XVIII.
A. C. 1740

„sed quid ad hæc respondeant Discipuli
 „S. Augustini, ignoro: Vos saltem, Charis-
 „sissimi Fratres, hunc inde reportabitis
 „fructum, quod ceu novum non respici-
 „cietis quicquid in scripto vobis mo-
 „proponendo in Protestantium favore
 „amplissime dictum reperietis, indequ-
 „plenus cognoscetis genuinas opinio-
 „nes, quas sectæ Antesignani propo-
 „gnant. Tandem ergo vestros aperti-
 „oculos, Vos omnes, qui adhuc ab hi-
 „Sectatoribus fascinati creditis, in Jan-
 „senii libro nil nisi puram D. Augustini
 „doctrinam contineri, ac propterea Ec-
 „clesiæ, quæ hoc opus damnavit, de-
 „cisionibus fidem adhibere hæsitatis.
 „Si vero Vicarii Christi Domini, qui
 „omnium Pastorum Pastor est, vox
 „cordium vestrorum aures, prout
 „fuisse, nondum penetravit, saltem
 „credite hisce haud suspectæ fidei testi-
 „bus, ut ab ipsis discatis deponere fall-
 „vestra præjudicia, quæ vos hucusque
 „a debita subjectione revocarunt. Pro-
 „fecto Protestantes ideo, ut Pontifici-
 „bus Romanis adularentur, Jansenius
 „tam amplis ac magnificis laudibus no-
 „celebrarunt; allegata enim eorum
 „verba nil nisi atram bilem, quam
 „corde suo in Romanam Ecclesiam ex-
 „munt, demonstrant. Quid ergo alius
 „nisi conformitas ibi detecta doctrine
 „erit

„ergo ipsos sincere fuisse locutos, dubium Sæc. XVIII.
 „non est, quippe Jansenii doctrinam pro A. C. 1740.
 „sua habent, & sectæ catechismum
 „pro instructione suis affectis tradunt.
 „Jansenius quoque Dordracenæ Synodi
 „decisiones propugnat, & San-Cyra-
 „nus fatetur, Calvinum *hac in re bene*
 „egisse: certissimum igitur est, quod Jan-
 „seniæ circa prædestinationem & gra-
 „tiam cum Protestantibus consentiant.
 „Quis ergo jure non dubitat, an vos Ca-
 „tholici sitis, si ulterius Jansenii librum
 „pro Catholico habere pergitis? Quis
 „non merito suspicetur, vos ad Prote-
 „stantium dogmata inclinare?

„Ast melius de vobis sentimus; ve-
 „strum enim potissimi longe ab ejusmo-
 „di opinione abhorrent: & ex hujus
 „sectæ Antesignanis pauci quidam ve-
 „stra confidentia abusi, per suos dolos
 „& illecebras vos eo deduxerunt, ut
 „contra vestros supremos Ecclesiæ Pa-
 „stores inique insurgeretis: falso vobis
 „persuasere, veritatem opprimi & fidem
 „pessumdari. Nunc vero sapite; si enim
 „Jansenii doctrina de gratia est vere Ca-
 „tholica, tunc Protestantes quoad hunc
 „articulum erunt vere Catholici. Num
 „autem id affirmare audebitis? nonne
 „id vel cogitare abhorretis? Vultis ve-
 „ro Tridentinæ Synodi decisiones &
 „avi-

Sæc. XVIII. „avitam vestram fidei confessionem abne-
 A. C. 1740. „gare, ut e contrario Dordraceno Con-
 „ciliabulo cum Jansenio thus adolere
 „pollitis?

„Si Bonneryus adhuc vita superstes
 „foret, abs dubio illum numero sancto-
 „rum Sacerdotum, qui persecutionem
 „passi sunt, accenseretis, & si ipsum pro-
 „meritis pænis propter suam rebellio-
 „nem contra Ecclesiæ decisiones casti-
 „gare vellemus, exclamaretis utique.
 „Proch quanta iniquitas! vestri ejula-
 „tus, lamenta & querelæ, quibus no-
 „stram severitatem adversus *imaginarium*
 „sectam accusaretis, aures nostras inde
 „sinenter pulsarent. Ast putatisne, *phant-*
 „tasma vocari posse illam sectam, quæ
 „ipsam quoque Ecclesiæ doctrinam
 „transformare & corrigere præsumit
 „sectam, quæ sua dogmata occultat &
 „obvelat? sectam, quæ omnes fraudum
 „machinas admovet, ut suorum nume-
 „rum augeat? sectam, quæ illis stipen-
 „dia assignat, quos conducit? sectam,
 „quæ de suis actionibus severissimum
 „imponit silentium, & quamprimum de
 „arcanis ejus molitionibus vel mini-
 „mum ex incircumspectione forte trans-
 „pirat, mox ad pernegandum confugere
 „præcipit? sectam, quæ dogmata de
 „meritis & Salvatoris morte pro omni-
 „bus

Sæc. XVIII.
A. C. 1740.

„bus, & de sufficienti gratia & libertate
 „extirpare conspiravit? sectam, quæ
 „solam gratiæ coactionem, impossibi-
 „litem servandi Dei præcepta, dam-
 „nationem sine ullis demeritis in bap-
 „tizados fideles decretam stabilire, unice
 „intenta est? sectam denique, quæ im-
 „piissimos habet Ductores, quibus cæco
 „obsequio paret? Quesnellus ex illis e-
 „rat princeps, pro cuius defensione hi
 „factiosi junctis viribus sese Sacræ Sedi
 „& omnibus Episcopis pertinaciter op-
 „posuere. Hic idem, ut supra memi-
 „nimus, hoc diabolicum scriptum cui-
 „dam Moniali tradidit, illius autem
 „Auctor præprimis asseruit, quod illud
 „a se compositum perneget, nec illius
 „Auctor esse velit. Haud plura addi-
 „mus, sufficiat enim errores & hujus
 „scripti impietatem ponderasse; vene-
 „num est, & quidem venenum, exclu-
 „dens omne fortissimum antidotum,
 „quod ad sanandam vestram infectio-
 „nem, qua mala sorte abrepti fuistis,
 „adhiberi potuisset.

„Supremus Pastor, cujus benevo-
 „lencia, immeriti licet, huic Ecclesiæ
 „præsumus, nobis pro vestra salute ra-
 „tionem reddendi onus imposuit; dum
 „nos ad sublimem hanc & tremendam
 „dignitatem evexit, nos vigilare jussit,
 „ut

Sæc. XVIII. „ut vos ab imminente periculo eripere
 A. C. 1740. „mus. Igitur officii nostri ratione per
 „moti decrevimus, periculosum hoc
 „scriptum nobis traditum vobis quoque
 „notum facere; & dum insidias fidei
 „vestræ structas serio perpendimus, tan
 „to horrore concussi sumus, ut illas vo
 „bis sine mora detegere necessarium de
 „ceremus: quamprimum enim vidimus
 „hostilem gladium venientem super vos
 „Pastorali cecinimus buccina, ut qua
 „vobis annuntiamus, in rem vestram
 „vertatis; ait enim Propheta: *Audiet
 quisquis ille est, sonitum buccinæ & non
 se observaverit, veneritque gladius, & tra
 lerit eum, sanguis ipsius super caput ejus
 erit.*

„Eja ergo, Charissimi Fratres, est
 „ne cor vestrum animatum illa subje
 „ctione, quam Religio erga Aposto
 „cam illam Ecclesiam, a qua fidem habet
 „simus, vobis inspirat? Num in vobis
 „reviviscit omnis illa obedientia, quam
 „Christiana humilitas docet erga illam
 „Ecclesiam, quam ceu Matrem vestram
 „omniumque Ecclesiarum Magistrat
 „agnoscitis? Num tandem sentitis
 „vobis omnem illam obsequendi volun
 „tatem, quam erga Christi Vicarium
 „charitas deposcit? Mementote primo
 „vestræ institutionis, qua a teneris die
 „bus

„cistis venerando obsequio erga Eccle- Sæc. XVIII:
 „siæ Caput ejusque Pastores instillato A. C. 1740.
 „confundere odium, quo Protestantes,
 „quamvis eorum confortio (cum inter
 „eos vivatis) jam afueti sitis, summos
 „Pontifices insectantur. In hac humili
 „submissione tutam animarum vestra-
 „rum quietem invenietis, vosque con-
 „tra hostium nostrorum insultus valide
 „protegetis.

„Vos vero, Fratres Charissimi, qui
 „semper vocem Ecclesiæ Matris vestræ
 „humili obsequio audistis, & vestro Ze-
 „lo contra novitates accenso cor no-
 „strum quotidie majore repletis solatio,
 „grates rependite Deo, qui vos ab eo-
 „rum insidiis præservavit. Obiicite ve-
 „stris oculis periculum, quod vobis im-
 „minet, & receptæ gratiæ magnitudo
 „æquabit vestram gratitudinem, & si
 „vos sacræ ac charitativæ miserationis
 „sensus erga seductos vestros Con-Fra-
 „tres tangit, humiliamini respicientes
 „ad crebras occasiones, in quibus homi-
 „num intellectus obfuscarî, & impingere
 „potest. Insuper non scandalizet vos
 „benignitas ac patientia, qua hostes no-
 „stros supportamus, eisque duntaxat
 „debitæ animadversionis speciem oppo-
 „suisse contenti sumus, ut saltem aliqua-
 „tenus graviores agnoscant castigatio-
 „nes,

Sæc. XVIII. „nes, quas ob suam erga Ecclesiæ deci-
 A. C. 1740. „siones rebellionem promeriti fuissent.

„Quam acerbo enim dolore crucia-
 „tur Patris ac Pastoris animus, si suos
 „Filiis extrema pœnarum severitate co-
 „ercere, & rebelles oviculas a grege se-
 „gregare cogitur? Faxit Deus, ut nostra
 „benignitas erga obstinatos non repu-
 „tetur pro criminosa indulgentia. Si
 „vero eorum emendationem ac submis-
 „sionem sperare licebit, maximum inde
 „gaudium erit pro vobis & pro me, si
 „vota nostra adimpleta videbimus. Hanc
 „ergo gratiam a Deo imploremus, eique
 „supplicemus, ut ab alto suos emittat
 „radios, & illuminet eos, qui in tene-
 „bris & umbra mortis sedent. Obsecro
 „autem vos, Fratres Charissimi, per No-
 „men Domini nostri Jesu Christi, ut non
 „sint inter nos schismata, sed ut unani-
 „mes uno ore honorificemus Deum &
 „Patrem Domini nostri Jesu Christi, cui
 „immortali, solique Deo, sit honor &
 „gloria in sæcula sæculorum. Amen

Datum Montis Pessulani e Pa-
 latio nostro Episcopali die 24
 Sept. 1740.

Georgius Lazarus,
Montpessulanus Episcopus.

S. IV.